STRIPSCHRIFT

TIJDSCHRIFT VOOR STRIPLEZERS

f2.25

In dit nummer o.a. een compleet verhaal van

NIEUW IN DEN HAAG:

ulysses

PROGRESSIEVE BOEKHANDEL

ALLES OVER BINNEN- EN BUITENLANDSE STRIPS, o.a.:

TOM POES EN HET WROEGWEZEN
KLEINE NEMO IN DROMENLAND
FLASH GORDON
oorspronkelijke Amerikaanse uitgave
SAGA DE XAM
etc.

Wij verzenden door geheel Nederland en verzorgen kosteloos uw binnen- en buitenlandse bestellingen.

BOEKHANDEL ULYSSES
DENNEWEG 69A - DEN HAAG - TEL. (070) 11 39 49

stripschrift

Tijdschrift voor striplezers
Nummer 8/9

Uitgegeven door
N.V. Drukkerij Levisson voor
Het Stripschap, Nederlands centrum voor belangstellenden in strips, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 30 september 1968.
Doel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

Een kleine groep enthousiastelingen, door sommigen strippofielen genoemd, startte bijna twee jaar geleden in Het Stripschap met de uitgave van een tijdschrift voor belangstellenden in strips, dat als „Stripschrift nummer nul" van de stencilpers kwam.
Bij de onvergetelijke tentoonstelling van strips, die vorig jaar bij G. H. Bührmann's Papiergroothandel in Amsterdam werd gehouden, kwam het eerste contact tot stand tussen Het Stripschap en een „beroepsuitgever": Drukkerij Levisson.
Dat aarzelende contact heeft, niet in de laatste plaats dank zij het enthousiasme van het Stripschap-bestuur, geleid tot een goede samenwerking, waarvan het Stripschrift, zoals het nu verschijnt, het resultaat is.
De redactie van dit blad wordt voortaan gevoerd door een redactiecommissie van Stripschapleden, die technisch terzijde zal worden gestaan door de redactionele staf van Drukkerij Levisson.
Op die manier hopen wij een tijdschrift te kunnen brengen, dat een groot aantal liefhebbers van stripverhalen zal amuseren en informeren.
Het is voor velen van hen stellig een reden tot innige vreugde, dat er nu een echt, serieus, compleet, officieel, bovengronds, erkend, geregistreerd, genormaliseerd Nederlands tijdschrift is uitgekomen, dat hun soms nog wat in het geheim bedreven liefde voor het stripverhaal opeens tot een volstrekt normale zaak maakt, waar ze zich niet meer voor behoeven te schamen.
Integendeel, van nu af aan kunt u er rond voor uitkomen, dat u gek bent op strips, want er is nu een echt, serieus enz. tijdschrift, waarin u zult kunnen lezen dat stripverhalen een belangrijk stuk visuele communicatie betekenen, dat er veel meer inzit dan de meeste oppervlakkig oordelende lieden vermoeden, kortom, waarmee uw heimelijke zonde wordt omgetoverd in een ernstig bedreven hobby.
De redactie heeft grote plannen met dit nieuwe Stripschrift.
Elke maand zal er van alles over strips in te lezen zijn. Over de rol die de strip in allerlei sectoren van de samenleving speelt: politiek, cultuur, onderwijs, opvoeding, sex, etc. Dit nummer is er alvast een voorbeeld van.
Daarnaast zal in elk nummer, als afzonderlijk boekje, een herdruk worden opgenomen van een in het verleden gepubliceerd stripverhaal, dat nog niet eerder in boekvorm is verschenen. Daarmee hopen wij de lezers van De Volkskrant ook eens te laten kennismaken met een strip uit De Telegraaf en andersom. Verder hopen wij „oude liefdes" te doen opbloeien, want er staan ook strips uit een ver verleden op het programma. Om een aanduiding te geven van wat de lezers van dit blad te wachten staat: dit jaar zal het Stripschriftboekje achtereenvolgens gewijd zijn aan Aram van de Eilanden, Koning Hollewijn en Kraaienhove. Dat is maar een greep uit het beschikbare materiaal, want dát kunnen we onze lezers wél vertellen: nu de stripkraan, die zo lang dicht is geweest, eenmaal wordt opengedraaid, ziet het er naar uit, dat er een ware stortvloed is losgebroken.

Adres van redactie en administratie:
De Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk,
telefoon (070) 90 87 80

Redactieraad voor dit nummer:
P. Hans Frankfurther,
voorzitter van Het Stripschap
R. Richard,
secretaris van Het Stripschap
H. R. Mondria,
penningmeester van Het Stripschap

Eindredactie:
Nettie Hagens

Verantwoordelijk redacteur:
Frits de Winter

Vormgeving:
Nico Buis

Omslagontwerp:
Theo v. d. Boogaard

Prijs *f* 2,25
Verschijnt twaalf maal per jaar

Inhoud van dit nummer:

Plannen met strips 3
Het liefdeleven van Dick Bos
Verschuiving van woordlezen naar beeldlezen 4
De strip als politiek instrument 5
De Willy Vandersteen story 6/7
Uitgebreide
Bommelbibliografie 8 t/m 11
De jeugdzonden van
Remco Campert 12
Nieuws van de stripmarkt 13 t/m 15
Interview met striptekenaar
Martin Lodewijk 16
Strips niet alleen voor de
kinderen 17
Enschede . . . een bijzonder geslaagd werkstuk 18/19
Ruilrubriek
Strip 70 in Zwolle
Koiboistrips
Ike en zijn strips
Paulus emigreert naar Britse tv
Tom Poes uit Donald Duck 19

het lief de leven van dick bos

Thuis gekomen constateert de detective, dat er zich gruis van den buitenmuur van dr. Kleyn's huis op de schoenen van Jan Tervoort bevindt.
Mooi zoo! Nu even vragen of commissaris Bruins hier komt.

3 dagen na de arrestatie der bende in de kamer van Dick Bos.
ja. ik kon den messteek van Jan de Baard niet ontwijken. Hij was 'n taaie en hij had de kracht van 'n stier. maar ik kreeg hem knock-out! Eerst wou hij niks loslaten, maar toen ik 'n vuurtje op zijn voetzolen aanstak (dat kan je doen als je niet tot de politie behoort) toen begon hij uit de school te klappen.
Wat 'n barbaarsche kerel ben je toch!

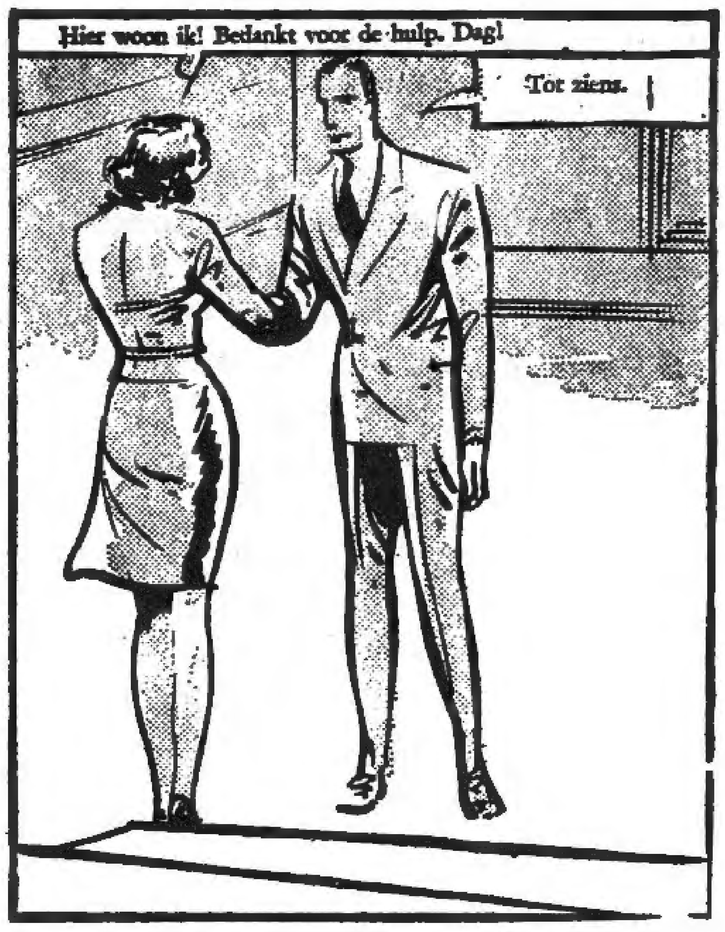

In de allereerste aflevering „Het geval Kleyn" is het karakter van Dick Bos nog niet tot volle wasdom gekomen. Aan de ene kant verschijnt hij als preutse, pijprokende detective, die rondscharrelt met vergrootglazen en mikroskoop, anderzijds noemt inspecteur Bruins hem een barbaarse kerel, omdat hij zijn tegenstanders martelt. Ook is uit het eerste boekje op te maken dat Bos de gevaarlijke 'Baard' om het leven heeft gebracht („De Baard heb ik in China het lot toebedeeld, dat hij voor mij had uitgedacht"). In de latere avonturen zou zoiets nooit meer voorkomen, al schoot Bos natuurlijk wel eens iemand een revolver uit de hand. Ook op sexueel gebied toont Dicky grote zelfbeheersing. In 'Net op Tijd' nodigt hij de aantrekkelijke Phyllis Chester, die hij pas het leven heeft gered, uit om een kopje koffie te gaan drinken, maar dat gebeurt in een keurige gelegenheid en als hij haar thuis brengt neemt hij voor de deur afscheid. Het liefdeleven van Dick Bos blijft een gesloten boek.

A. Reijnhoudt

verschuiving van woordlezen naar beeldlezen

Televisie, beeldromans en strip-verhalen hebben zo'n grote invloed op ons dagelijks leven dat er in de visuele communicatie een soort woordblindheid dreigt te ontstaan. De nieuwe bewegwijzering met beeldsymbolen, op luchthavens en in treinstations, blijkt dan ook goed te voldoen. Beeldsymbolen zijn aan geen taalgrens gebonden en bovendien, mits zorgvuldig ontworpen, veel sneller te 'lezen'. Bij de zojuist geopende Victorialijn van de Londense ondergrondse, zijn op grote tegelplateaus beeld-motieven aangebracht die beter en sneller de namen van de stations overbrengen dan letters. Blackhorse Road: een zwart paard; Green Park: groene boompjes; Kings Cross: vijf kronen die een kruis vormen. Veel van die motieven vergen een behoorlijke kennis van de Engelse geschiedenis. Zo is bij Walthamstow Central een behangselontwerp van William Morris op de tegels gereproduceerd, omdat Morris in Walthamstow heeft gewoond; bij Finsbury Park twee gekruiste pistolen over een boompje, omdat er in de 18e eeuw veel werd geduelleerd; bij Highbury and Islington een vereenvoudigde afbeelding van Highbury Castle dat in 1381 door Wat Tyler werd geplunderd.
„Onder invloed van de moderne communicatie-middelen heeft er een verschuiving plaats van woordlezen naar beeldlezen. Een andere vorm van lezen dus, die niets met luiheid te maken heeft", schrijft L. Hartog van Banda in het nawoord bij zijn beeldroman Iris (Bezige Bij '68).
En een bekend Amerikaans literator — ik weet helaas niet meer wie — profeteerde twee jaar geleden al dat de mensheid het lezen zou verleren en in de toekomst alleen met beeldentaal te bereiken zou zijn. Gaan we terug naar Egypte?

Constance Wibaut

5 de strip als politiek instrument

De officiële versie van de regering op Formosa van de hereniging van dit eiland met het Chinese moederland. Deze strip, die de werkelijkheid in het voordeel van Tsjiang Kai-sjek en de zijnen vertekent, is ontleend aan het tijdschrift „Taiwan" (aug. 1968).

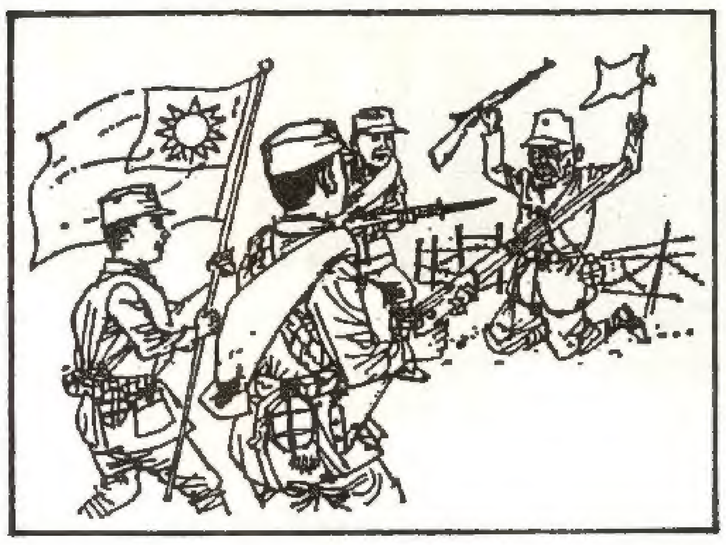

1. Japan gaf zich op 14 augustus 1945 onvoorwaardelijk gewonnen aan de Geallieerden. Hiermee eindigde het meer dan achtjarig verzet tegen Japan op Formosa. Precies een halve eeuw tevoren had China de eilanden Formosa en Penghus aan Japan moeten afstaan. De oorlog tegen de Japanners kostte de Chinezen meer dan 3.200.000 gesneuvelde militairen, om nog maar te zwijgen van het ontelbare aantal burgers, dat in de strijd het leven liet.

2. Chinese regeringsvertegenwoordigers kwamen niet vóór 5 oktober aan op Formosa. Twee dagen later maakte deze delegatie per openbare proclamatie aan de Chinezen op het eiland bekend, dat Formosa met het moederland was herenigd. Op 10 oktober werd de eerste nationale feestdag op het eiland gevierd, onder meer met een feestelijke bijeenkomst op het stadhuis van de hoofdstad Taipei.

3. Chinese troepen arriveerden 17 oktober op het eiland. Ze werden door de bevolking hartelijk verwelkomd als bevrijders van het Japanse juk. Sommige mensen stonden heel de nacht door langs de weg om een goed plaatsje te hebben. De militairen werden, waar ze ook kwamen, geestdriftig toegejuicht.

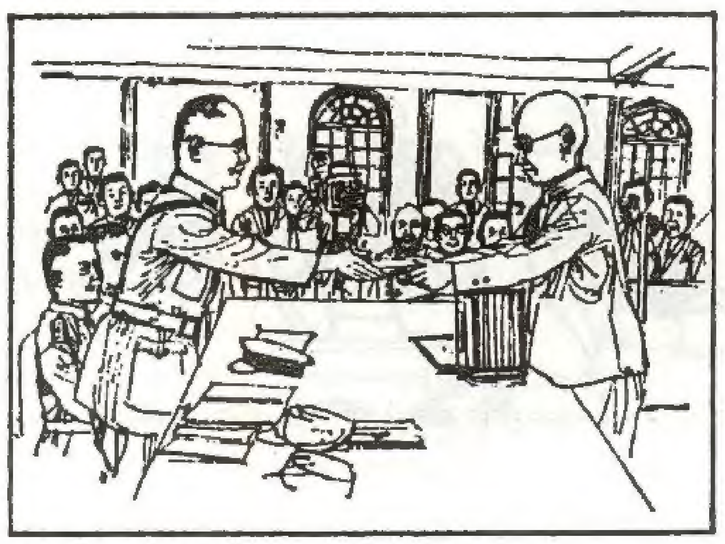

4. De Japanse strijdkrachten op het Chinese vasteland gaven zich op 9 september 1945 formeel over. De capitulatieplechtigheden in Taiwan vonden op 25 oktober plaats op het stadhuis van Taipei met de ondertekening van de capitulatieoorkonde door de Japanse gouverneur. Een 250 vertegenwoordigers van de Chinese bevolking woonden de plechtigheid bij. Deze dag werd geproclameerd tot 'Bevrijdingsdag'.

5. Temidden van de feestelijkheden richtte de gouverneur zijn eerste radiotoespraak tot de bevolking. Hij kondigde plechtig de hereniging van Formosa met het Chinese moederland af en herinnerde aan de Chinese opofferingen om dit heuglijke feit mogelijk te maken.

6. Daags na de Japanse overgave maakte Taipei een spontane uitbarsting van vreugde mee toen tienduizenden jongeren een reusachtige overwinningsoptocht hielden door het centrum van de stad, die vol was met jubelende Chinezen, die voor het eerst weer hun nationale vlag konden uitsteken.

7. Kort na de Japanse overgave hield president Tsjiang Kai-sjek zijn beroemde verzoeningsrede. Getrouw aan de Chinese traditie van grootmoedigheid verkondigde hij de Japanners niet meer als vijanden te beschouwen. Bijgevolg kregen de 200.000 Japanse militaire- en burgerambtenaren toestemming Formosa vreedzaam te verlaten.

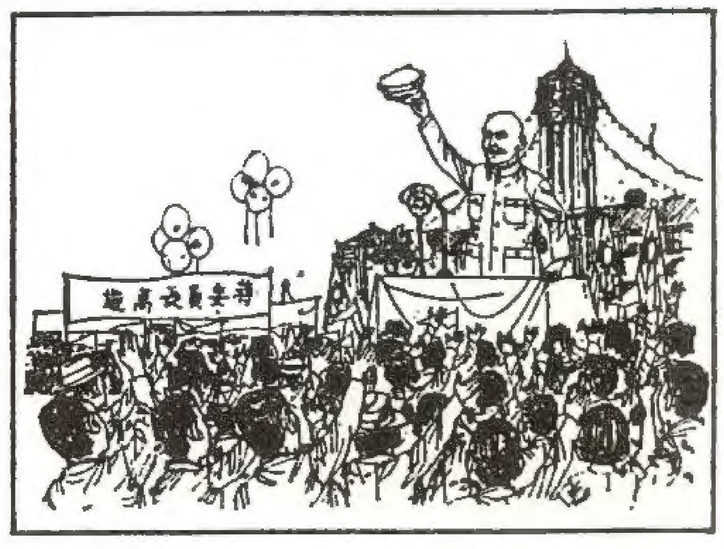

8. De hereniging van Formosa met het moederland was een van de voornaamste doelstellingen van de revolutie van Sun Jat-sen, de stichter van het Moderne China. Zijn leerling Tsjiang Kai-sjek deed deze wens in vervulling gaan.

DE WILLY VANDERSTEEN-STORY

Als u het geluk had de wereldtentoonstelling te Montreal in Canada te kunnen bezoeken en u liep het Belgisch Paviljoen binnen, dan hebt u misschien een beetje verwonderd opgekeken toen u een gedeelte daarvan gewijd zag aan het Belgische stripverhaal. Het is inderdaad zo dat van dit misschien ongewone nationaal produkt een niet onaardige hoeveelheid wordt uitgevoerd naar het buitenland. België exporteert dus tekenverhalen:
Nederlandstalige uiteraard naar Nederland, Franstalige naar de hele Fransprekende wereld (Frankrijk, Zwitserland, Canada en alle voormalige Franse bezittingen).
De kinderen van Montreal en omgeving waren enthousiast toen ze de schepper van 'hun' helden Bob et Bobette (de Franse versie van Suske en Wiske) op hun tv-schermen zagen tijdens een interview bij zijn bezoek aan de Expo '67. De Antwerpenaar Willy Vandersteen een nieuw hoogtepunt in het levensverhaal van de vader van Suske en Wiske, van Lambik, Jerom en zovele andere vertrouwd geworden figuren.

Tekenen op het voetpad

The Willy Vandersteen-story kan elke Amerikaan enthousiast maken. Het is immers een verhaal van een kleine jongen, die een reus wordt. Het is een verhaal van succes, van 'business', van het bouwen van een 'empire'. Willy Vandersteen heeft inderdaad een rijk opgebouwd: een droomrijk voor miljoenen kinderen en hun ouders. Dit werd niet opgebouwd in één dag, geen modegril, die plotseling dóórdringt en overgenomen wordt door iedereen, die 'in' wil zijn. Willy Vandersteen viert dit jaar de 20ste verjaardag van Suske en Wiske.
Willy Vandersteen (54) geboren te Antwerpen in 1913. Zijn jeugd bracht hij door al ravottend met de buurtjongens van het Stuyvenbergplein en de bekende, misschien beruchte, volksbuurt De Seefhoek.
Zijn eerste 'tekenverhaal' werd door een flinke regenbui weggeveegd. Het was met krijt op de straatstenen getekend. Tot grote vreugde van zijn vriendjes en tot ongenoegen van de buurtvrouwen, versierde de kleine Willy de stoepen met tekeningen van rovers, agenten, zeemannen, en alle helden uit zijn verbeelding.

De invloed van thuis moet ongetwijfeld een flinke stoot aan zijn aangeboren talent hebben gegeven. Zijn vader was mouleerder, die gipsafdrukken maakte van beelden, consoles en sierelementen voor woonhuizen en openbare gebouwen. Bovendien ontwierp hij wagens voor optochten en stoeten. Bij zijn studie aan het Sint-Eligius-instituut te Antwerpen blonk hij haast uitsluitend uit in het tekenen. Dit moet hem aangespoord hebben in die richting verder te gaan. Van zijn dertiende jaar af volgde hij avondcursussen aan de Akademie voor Schone Kunsten, waar hij grondig leerde tekenen. Nog gedurende de oorlog begon hij zijn carrière als decorateur-etalagist in het grote warenhuis 'Innovation'.

Een artikel in een modeblad

Op een keer kreeg hij een opdracht om een etalage te maken van damesmantels. Voor het decoreren van een paneel gaf zijn chef hem een modejournaal, waaruit hij een model moest overnemen. Bij het doorbladeren van dit tijdschrift viel zijn oog op een artikel, getiteld 'Comics in your life' (De invloed van tekenverhalen en getekende humor op het moderne leven).
Dit artikel gaf hem een soort van elektrische schok, want onmiddellijk paste hij de theorie ervan toe op het Vlaamse milieu en begon te tekenen en te ontwerpen.
Later werd hij statistiektekenaar in een ministeriële dienst en we kunnen aannemen, dat hij daar wel wat tijd had om na te denken en dat zijn eerste figuren stilaan vorm kregen in zijn geest.
Eerst verschenen er een paar tekenverhalen met als figuur Piwo het houten paard, 4 kinderboekjes: Zo ik een riddertje . . . een indiaantje . . . een zeerovertje . . . een eskimootje was.
Willy Vandersteen zocht verder naar een type, een figuur of twee figuren als een jongen en een meisje die samen dolle avonturen beleven.
In 1946 verscheen in een grote Vlaamse krant een tekenverhaal 'De Rakettank' - De avonturen van Rikkie en Wiske'. Het lezerspubliek was enthousiast, maar Willy Vandersteen zelf niet. Er schortte nog wat aan de figuur van Rikkie. Hij 'deed' het niet. Rikkie werd met vakantie gestuurd. En in het tweede verhaal, 'Het eiland Amoras", kwam een kranig baasje, luisterend naar de naam Suske op de proppen en werd de onafscheidelijke vriend van Wiske. In het stijve Noord-Nederland werden wel eens opheldering geëist over de juiste familiale verhouding tussen Suske en Wiske! Professor Barrabas en Tante Sidonie maakten toen reeds deel uit van het 'vaste paneel'. In het volgende verhaal, 'De Sprietatoom', sloot Lambik zich erbij aan. Samen beleefde deze ploeg het ene dolle avontuur na het andere.

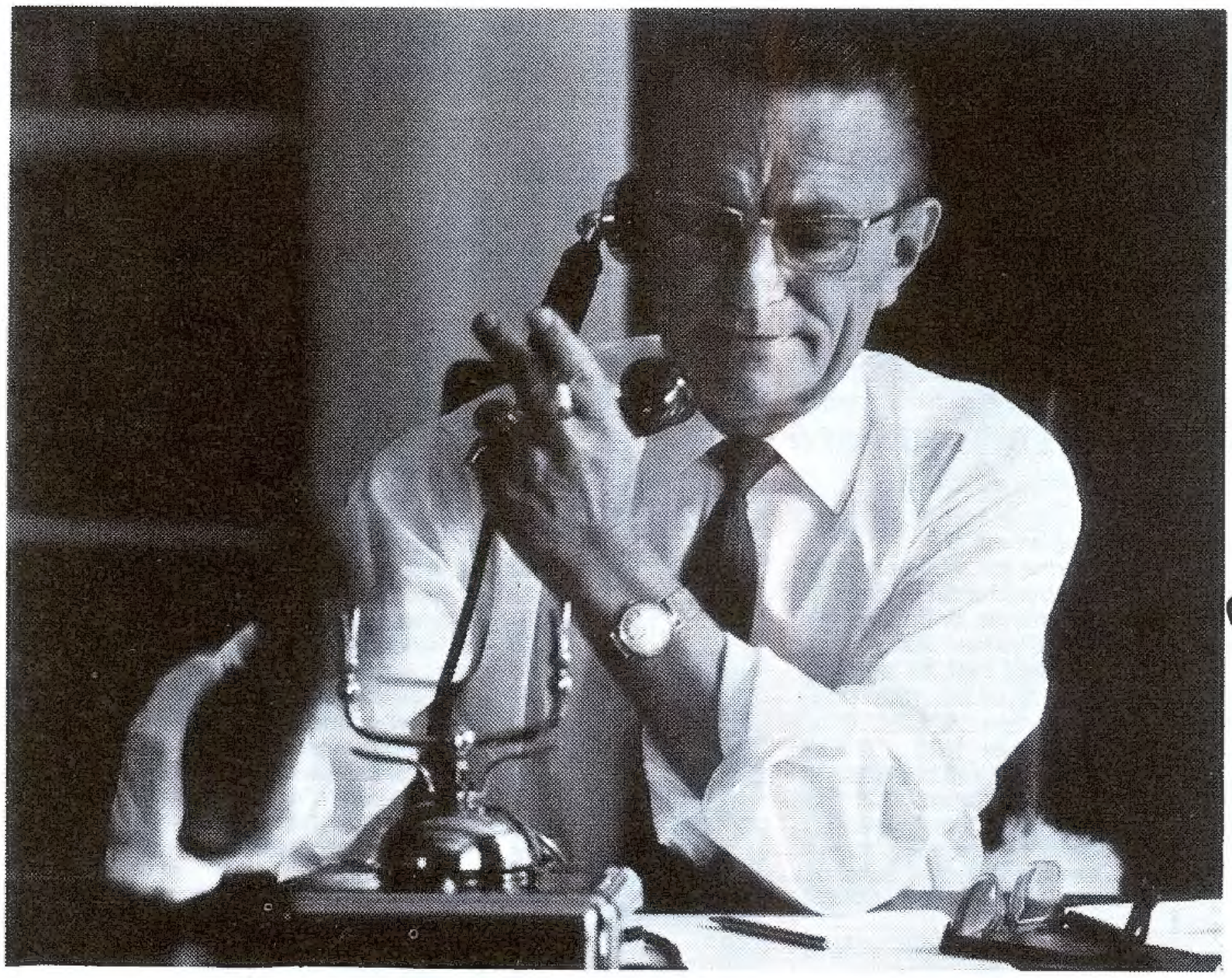

Een geheim wapen . . . genaamd Jerom
Willy Vandersteen tekende in die periode nog een bandje per dag en bijna zonder 'reserve'. Was hij dan eens een paar dagen ziek, dan viel het verhaal even stil en dan moest een arme man op de krant tientallen telefoontjes van verbolgen of ongeruste lezers opvangen.
In het verhaal 'De dolle musketiers' kregen Suske en Wiske af te rekenen met het geheime wapen van een snode tegenstander.
Het huisde in een getralied hok en gromde vervaarlijk: een oersterke kerel, die een gek taaltje praatte en die verliefd werd op Schallulleke, Wiske's voddepop. Deze verschijning werkte als een bominslag. Jerom werd spoedig de geliefkoosde krachtpatser van alle kinderen.
Enkele maanden na het verschijnen van het tekenverhaal in de krant, komen de albums op de markt.
De rode albums zijn een vertrouwd gezicht in elke boekhandel. Elk kind heeft er een stapeltje van in zijn boekenkast, het zijn klassieke geschenken, gekocht met opgespaarde zondagscenten.

De Vandersteen-familie wordt groter
De ploeg 'Suske en Wiske' blijft steeds de vlag, het merk van Willy Vandersteen, want ondertussen werd het programma aanzienlijk uitgebreid. De westernatmosfeer is een onuitputtelijke bron van inspiratie voor spannende avonturen. In die geest ontstonden de avonturen van BESSY. Eigenaardig is dat dit verhaal — werk van een Vlaams kunstenaar — eerst verscheen in het Franstalige dagblad 'La libre Belgique', daarna liep het ook in Vlaamse kranten.
Weldra verschijnen nu ook de avonturen van de Rode Ridder in tekenverhaalvorm, gebaseerd op de figuur geschapen door de jeugdschrijver Leopold Vermeiren.
Jerom kreeg zijn eigen reeks, bestemd voor een iets jonger publiek.
Verder worden nu twee nieuwe reeksen uitgegeven, de ene gebaseerd op de boeken van Karl May, de andere met hedendaagse avonturen uit de luchtvaartwereld met de figuur van Biggles.
Het is duidelijk dat één man, al heet hij dan Willy Vandersteen, dit alles niet alleen aan kan. Er zijn medewerkers bijgekomen in de loop der jaren. Jonge tekenaars krijgen hun kans om bij hem het vak te leren: beginnen met potloodtekeningen in inkt te zetten, teksten in de ballonnetjes tekenen. Het lijkt eenvoudig, maar niet iedere tekenaar kan een mooi leesbaar lettertje schrijven! Daarna leren ze schetsen uitwerken en zelfs volledige platen scheppen en uitwerken. Studio Vandersteen is nu uitgegroeid tot een staf van tien vaste medewerkers-tekenaars en een full-time scenarioschrijver. Ze beschikken over een hele bibliotheek documentatiemateriaal noodzakelijk voor de goede achtergrond van een tekenverhaal.

Willy Vandersteen thuis
Willy Vandersteen heeft vier kinderen. Zijn oudste dochter is gehuwd met de toneelacteur Alex Willequet.
Zijn zoon, Bob, is tekenaar-ontwerper (de appel valt . . .) en experimenteert met animatiefilmen, gebaseerd op de figuren die zijn vader creëerde.
Willy Vandersteen heeft lang in Brussel gewoond, maar hij bouwde een mooie villa temidden van de bossen van Heide-Kalmthout, waar hij rustig kan werken.
Willy Vandersteen was steeds sportief aangelegd. Bijna dagelijks duikt hij in zijn zwembad ('s winters natuurlijk verwarmd, lacht hij). Hij oefent zich met de karabijn op de kleine schietstand of gooit zijn spieren los op de bowlingbaan.
Willy Vandersteen is een prima ruiter en heeft een tijdlang geschermd. „Schrijf dat niet allemaal op, want anders denken ze dat er geen tijd overblijft om te tekenen."
Inderdaad, het tekenen blijft op de eerste plaats. Ontspanning, wanneer het kan. Willy Vandersteen heeft al heel wat gereisd. Japan, Indië, Midden-Oosten, Canada, urenlang kan Willy Vandersteen hierover op zijn vlotte manier vertellen, zijn handen beweeglijk 'schetsend' in de lucht.
In het onbenulligste gebeuren ontdekt hij een humoristische situatie, overal vindt hij gags en figuren, die hij later in zijn verhalen gebruikt.

uitgebreide bommelbibliografie

door H. R. MONDRIA

OVERZICHT VAN DE TOM POES / BOMMELSTRIPVERHALEN

Deze bibliografie pretendeert geen volledigheid. Waarschijnlijk bevat zij wel een opsomming van alle ooit verschenen vervolgverhalen. Voor aanvullingen en correcties houd ik mij natuurlijk ten zeerste aanbevolen.
Het grote aantal gegevens noopt mij om zo beknopt mogelijke lijsten op te stellen. Verdere informatie kunt u putten uit:

1. Bibliografie achterin GELD SPEELT GEEN ROL (uitg. De Bezige Bij 1968)
2. Stripschrift nr. 4/5
3. Stripschrift nr. 6.

Geen aandacht heb ik aan wandplaten, legpuzzels, prentbriefkaarten, kleedjes enz. geschonken, omdat deze niet in direct verband staan met het verschijnsel STRIP.
We onderscheiden de DAGSTRIP — tekst onder de tekeningen — en de WEEKSTRIP — meestal met balloonteksten.

DAGSTRIPS VAN 16 MAART 1941-20 NOVEMBER 1944 IN DE TELEGRAAF EN DE COURANT HET NIEUWS VAN DEN DAG

(de datering loopt niet geheel parallel).

1. avonturen van Tom Poes 1 (boek: T.P. ontdekt het geheim van de blauwe aarde; en boek: de laarzenreuzen (bewerking)
2. de tooverpijp 29
3. in de tovertuin 57 (boek)
4. de geheimzinnige roverhoofdman 85
5. de drakenburcht 113
6. het verdwijneiland 141
7. de reuzenvogel 169 (boek)
8. de rare uitvinding 197 (boek)
9. het eiland van Grim, Gram en Grom 225 (boek)
10. de zieke hertog 253 (boek)
11. het monsterei 281 (boek)
12. Kaspar de draak 309 (boek)
13. laatste markies van Carabas 339 (boek)
14. land van de blikken mannen 421 (boek)
15. de betoverde spiegel 486 (boek)
16. de bergmensen 546 (boek)
17. het geheim van het noorderlicht 605 (boek)
18. de bommelschat 673 (boek)
19. de schat op de zeebodem 721 (boek)
20. Tom Poes ontmoet een oude bekende 786
21. de superflim-onderneming 821 (boek)
22. de meester-schilder 913 (boek)
23. de chinese waaier 996-1079 (boek)

DAGSTRIPS VAN 10 MAART 1947 - HEDEN IN DE NRC

Vóór verhaal nr. 109 ook in de Volkskrant. Daarna in de landelijke dagbladen Het Vaderland en de Tijd-Maasbode en in een aantal streekbladen zoals het Brabants Dagblad en het Eindhovens Dagblad (febr. 1965).

24. de wonderdokter 1
25. de watergeest 41 (boek)
26. de talisman 86 (boek)
27. de nieuwe ijstijd 154 (boek)
28. het monster van Loch-Ness 224
29. de geheimzinnige sleutel 268
30. de grootgroeiers 366
31. de zeeslang 411
32. Heer Bommel stuit de vooruitgang 444
33. de pierrace 495 (boek)
34. het vibreerputje 560 (boek)
35. Solfertje 613
36. Horror de ademloze 700
37. de betoverde prinses 772
38. Kwetal de breinbaas 864
39. het lijmteem 934
    de taart met de duizend kaarsjes 1000
40. de volvetters 1001
41. het wegwerk 1090
42. eh dinges 1170
43. de partij van de blijheid 1235
44. Mom Bakkesz. 1296 (boek)
45. de kneep van knipmenis 1373
46. de geheimzinnige gaper 1424
47. de partenspeler 1493 (boek)
48. het wroegwezen 1566 (boek: illegale uitgave)
49. de schoonschijners 1610 (boek)
50. de gebroeders Weeromstuit 1672 (boek)
51. vriend vijand 1730
52. de wenswerkster 1797 (boek)
53. Heer Bommel en zijn Iksel 1876
54. het kunstharshart 1912
55. de bommelkuur 1960
56. de klokker 1990
57. de pruikenmaker 2048 (boek)
58. de spiegelaar 2093
59. Heer Bommel gaat vereeuwen 2145 (boek; Tom Poes en het tijddeurtje en: Tom Poes in de middeleeuwen)
60. de A-Prillers 2213 (boek; nederlandstalige indonesische uitgave)
61. de waarzegger 2266 (boek; nederlandstalige indonesische uitgave)
62. de doffe doffer 2320
63. de knollengaard 2376
64. het slaagsysteem 2426 (boek)
65. de daadsteller 2495
66. de kniphoed 2554 (boek)
67. de klonters 2619 (boek)
68. de muzenis 2685
69. de atlantiër 2750
70. de giegelgak 2819
71. de wraakgier 2870
72. het mengeldier 2962
73. de spliterwt 3010 (boek)
74. de achtgever 3050 (boek)
75. de zwarte zwadderneel 3118 (boek)
76. het stenenbeenprobleem 3170
77. de zwelbast 3220 (boek)
78. Heer Bommel gaat het overdoen 3279
79. de argwaners 3335
80. de kwanten 3397 (boek)
81. de beunhaas 3449 (boek)
82. de kiekvogel 3503
83. de dankputters 3597
84. de feunix 3692
85. de windhandel 3755 (boek)
86. de nozellarven 3832
87. de dropslaven 3892 (boek)
88. de herenopstand 3929
89. de hachelbouten 3982
90. de bommellegende 4047 (boek)
91. de toornviolen 4113
92. het lemland 4169 (boek)
93. de gezichtenhandel 4222 (boek; de plamoen)
94. het ontstoffen 4284
95. de wezelkennis 4353
96. het boze oog 4421 (boek)
97. de niks 4475
98. de pikkinring 4543
99. het huilen van Urgje 4608 (boek)
100. de tijdwisselaar 4678
101. de grauwe razer 4739 (boek)
102. het kukel 4819 (boek)
103. de wilde wagen 4889 (boek)
104. de bovenbazen 4955 (boek)
105. de grootdoener 5056
106. de liefdadiger 5141
107. het monster trotteldrom 5237
108. de killers 5300A
109. de vuursalamander 5371
110. de labberdaan 5427
111. de pasmunt 5496
112. de wisselschat 5560 (boek)
113. de grote barribal 5631
114. het nieuwe denken 5689
115. Bombom de geweldige 5747
116. de trullenhoedster 5831
117. het booroog 5909
118. de maanblaffers 5970
119. de sloven 6033 (boek)
120. Heer Bommel en zijn heldendaden 6099
121. de kwade inblazingen 6168
122. de hupbloemerij 6232
123. de bevrijding van Sollidee 6297
124. de viridiaan-dinges 6371
125. de tuttelwurm 6428
126. de verdwenen Heer 6481
127. de astromanen 6578

Kwetal de breinbaas (rechts)

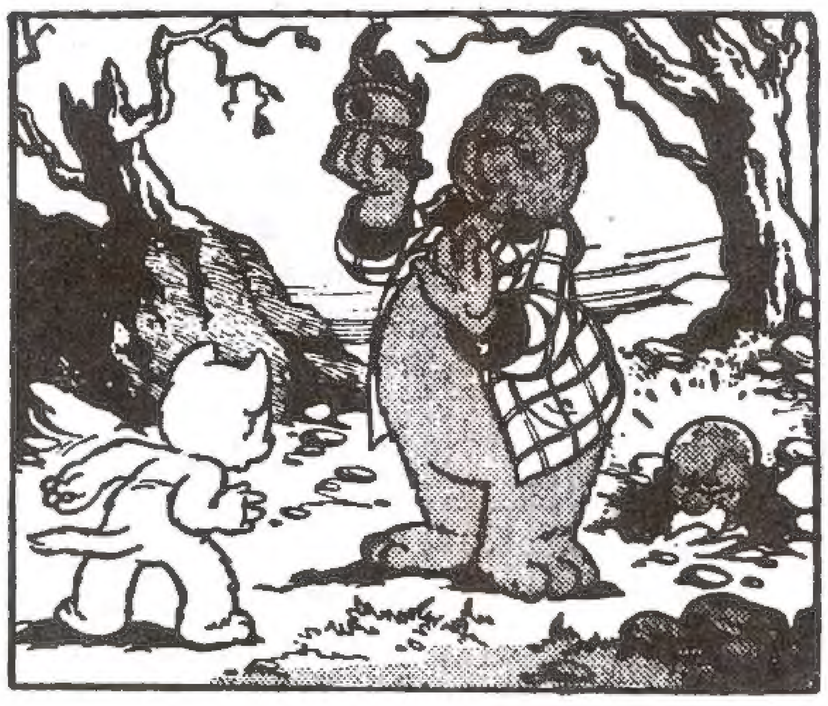

9 WEEKSTRIPS

ONS VRIJE NEDERLAND aug./sept. 1945 - ongeveer aug. 1949, met uitzondering van de periode aug. 47-juli 1948.

OV 1. elf losse tom poesafleveringen 5.17-5.27 (vijfde jrg. nr. 17 t/m nr. 27) enige van deze afleveringen zijn herdrukt achterin het boek met verhaal nr. 18.
OV 2. een verhael zonder naam; echter met tekst naast de tekeningen 5.28-5.37, niet in 5.30.
OV 3. de atoomtrillingen 5.38-6.05 (de vijfde jaargang telt 56 nummers).
OV 1a. het bevrijdingsfeest 5.48 (een losse aflevering op 4 mei 1946).
OV 4. de geest in de fles 6.06-6.26 (de eerste zes afleveringen heet dit verhaal nog: Tom Poes en de wondersleutel).
OV 5. Heer Bommels weddenschap 6.27-7.02 (de zesde jaargang telt 36 nummers).
OV 6. het nachtmerrieslot 8.01-8.17.
OV 7. de schat op het eiland 8.18-8.37 niet in 8.25 en 8.26.
OV 8. M'Baby 8.38-?. Dit verhaal telt 23 afleveringen. Eén aflevering bestaat uit twee nummers. Waarschijnlijk hierna geen Tom Poes meer.

Pee Pastinakel

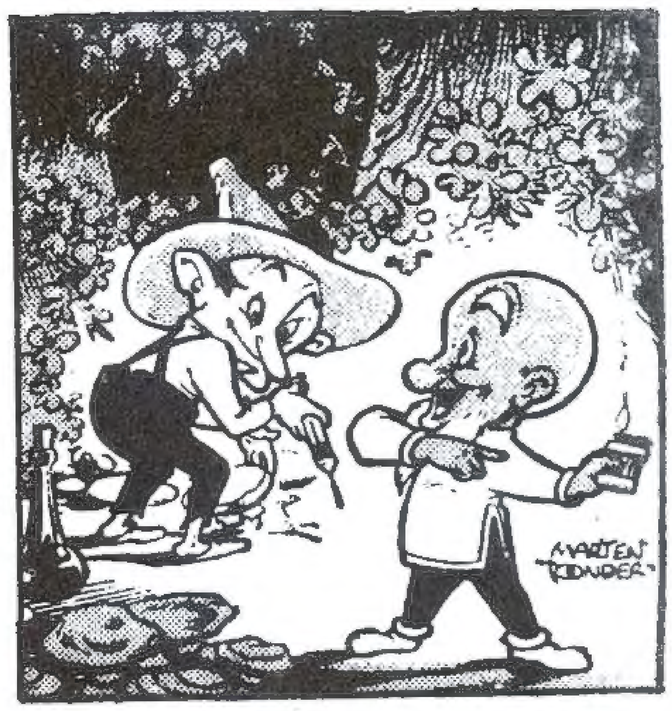

De journalist Argus

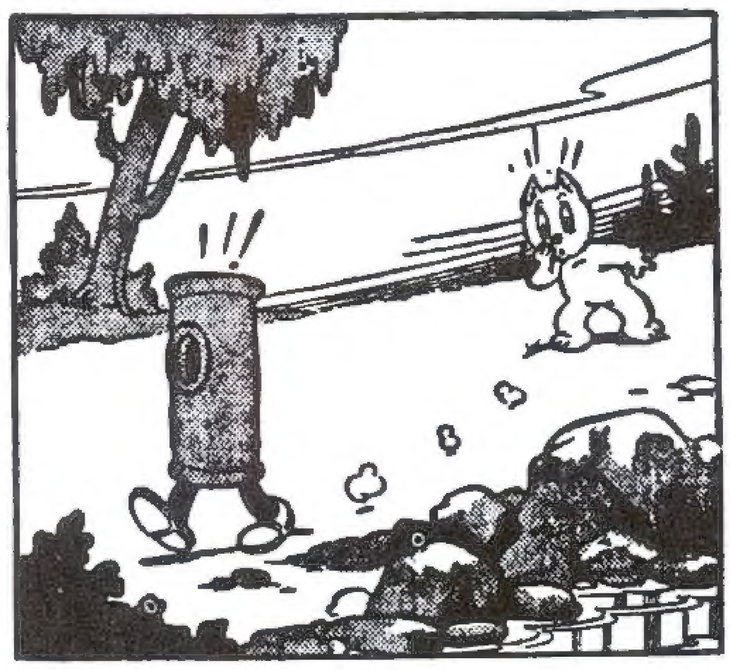

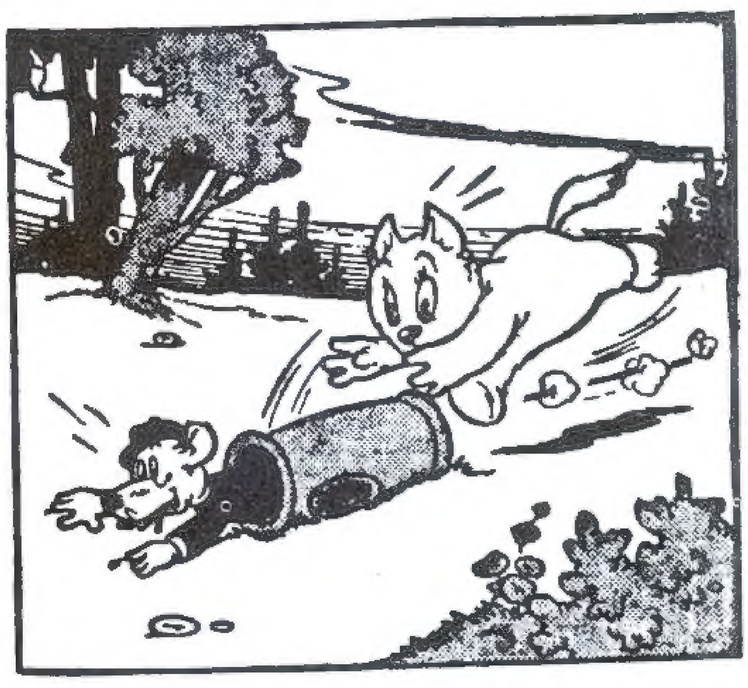

TOM POES WEEKBLAD nov. 1947-juni 1951. Een weekblad voor de jeugd met verhalen, puzzels enz. van allerlei aard. Het blad bevat beslist niet uitsluitend bommelverhalen. Behalve de hieronder genoemde bommelverhalen hebben ook vele éénmalige bommelverhalen met bijna uitsluitend tekst in het blad gestaan. Deze zijn dus niet vermeld, evenmin als de enkele losse afleveringen, die wel in stripvorm zijn gepubliceerd maar herdrukken zijn van losse afleveringen uit Ons Vrije Nederland. Het Tom Poes weekblad heeft bestaan tot de vierde jaargang nr. 26. Vanaf 3.37 bestaat naast het Tom Poes weekblad ook de Bommelbode. Een weekblad voor de jeugd met exact de zelfde inhoud als het Tom Poes weekblad. Het heeft alleen een eigen omslag. Hoelang dit blad heeft bestaan is mij niet bekend.

T 1. de atoomtrillingen 1.09-1.29 (herdruk OV 3)
T 2. Tom Poes ontmoet een oude bekende 1.30-1.41 (herdruk 20)
T 3. de geest in de fles 1.42-2.04 (herdruk OV 4) (de eerste jaargang telt 53 nrs).
T 4. Heer Bommels weddenschap 2.05-2.14 (herdruk OV 5).
T 5. de superfilm-onderneming 2.15-2.37 (herdruk 21).
T 6. de hollebosserknol 2.38-3.14.
T 7. het geheimzinnige boegbeeld 3.17-3.39.
T 8. Heer Bommel ontvangt familie 3.40-4.14 (de derde jaargang telt 57 nummers).
T 9. het wonderkind 4.15-4.24.
T 10. de wensvervuller 4.25-4.26 (dit verhaal is niet afgemaakt).

Dorknoper (rechts)

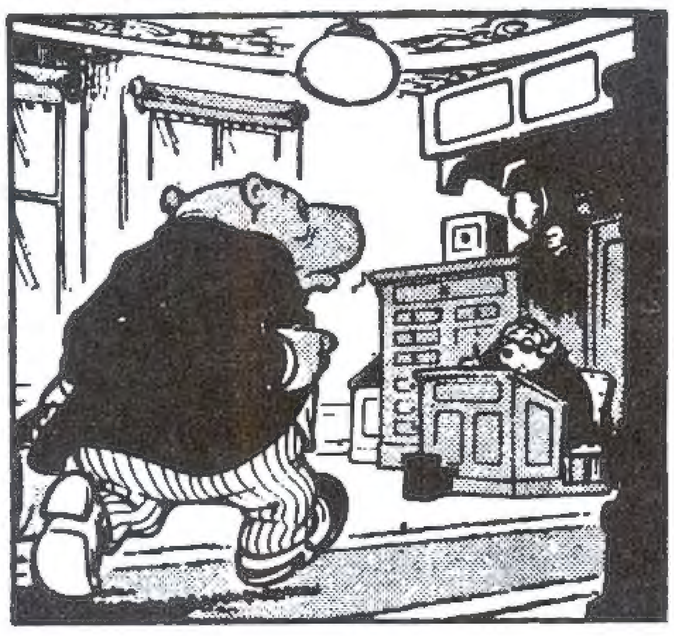

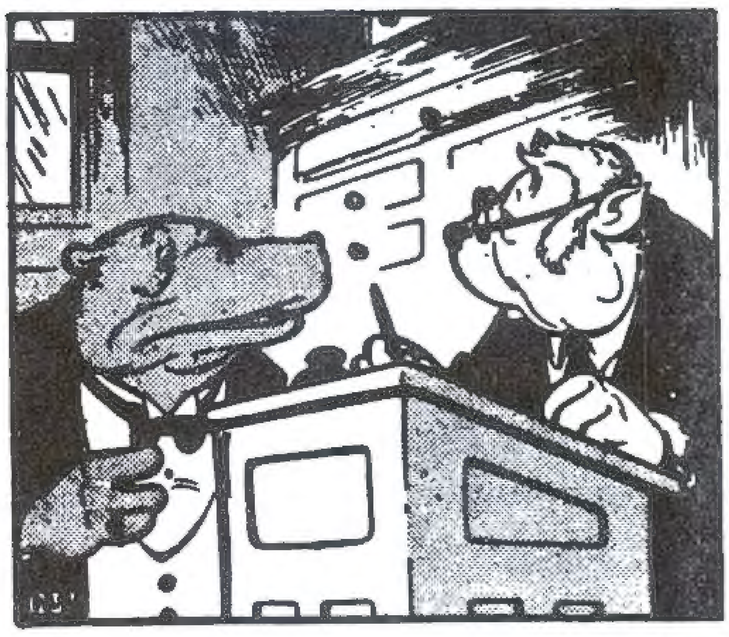

WERELDKRONIEK december 1951-dec. 1954.

W 1. het monster van de holleweg 5152-5214 (boekje; stripschrift 8) (5152 betekent 1951 nummer 52).
W 2. het superkrachtcentrum 5215-5224 (boek).
W 3. het weerkristal 5225-5239.
W 4. het betoverde schaakspel 5240-5250 (boek; het betoverde schaakbord - illegale uitgave).
W 5. de wonderschoenen 5301-5314 (boek)
W 6. het ding X-13 5315-5334 (boek) niet in 5223.
W 7. de blaasgeest 5335-5347.
W 8. de knokenpijp 5348-5411.
W 9. de dief van Dagbad 5412-5425.
W 10. de ijzervreters 5426-5441.
W 11. het land Om 5442-5450.

Kruidenier Grootgrut

AVRO-bode december 1954-sept. 1955.

A 1. de mexicaanse hond 5452-5521.
A 2. de trollebol 5522-5537.

DE KLEINE ZONDAGSVRIEND 1947-1955.

Dit (nederlandstalige) belgische blad kende zelfs vanaf zeker moment een bijlage voor de nederlandse lezertjes. En als ik het goed begrepen heb, bestonden er zelfs dochterondernemingen onder leiding van kinderen, n.l. het blad Vulcano onder leiding van Klaas van der Spoel en de Tukkerbode van Jan Cremer.

K 1. de atoomtrillingen 4720-4741 (herdruk OV 3) het is mij nog niet bekend of dit ook het eerste Tom Poes verhaal in de KZV is.
K 2. de bommelschat 4742-4805 (herdruk 18).
K 3. het geheim van het noorderlicht 4806-4828 (herdruk 17).
K 4. het eiland van Grim, Gram en Grom 4829-4837 (herdruk 9).
K 5. Tom Poes ontmoet een oude bekende 4838-4849 (herdruk 20).
K 6. ..... 4850-4913 (waarschijnlijk herdruk OV 6).
K 7. de schat op het eiland 4914-4931 (herdruk OV 7).
K 8. M'Baby 4932-5002 (herdruk T 6).
K 9. de hollebosserknol 5003-5025 (herdruk T 6).
K 10. het geheimzinnige boegbeeld 5026-..... (herdruk T 7).
K 11. .....
K 12. .....
K 13. .....
vermoedens in de richting van T 8, T9 en T 10
K 14. het monster van de holleweg 5203-5217 (vrijwel gelijktijdig met W 1)
K 15. het superkrachtcentrum 5218-5227 W 2
K 16. het weerkristal 5228-5242 W 3
K 17. het betoverde schaakspel 5243-5301 W 4
K 18. de wonderschoenen 5302-5315 W 5
K 19. het ding X-13 5316-5334 W 6
K 20. de blaasgeest 5336-5348 W 7
K 21. de knokenpijp 5349-5411 W 8
K 22. de dief van Dagbad 5412-5425 W 9
K 23. de ijzervreters 5426-5441 W 10
K 24. het land Om 5444-5452 W 11
K 25. de mexicaanse hond 5501-5513 (niet in 5505 en nog een nr.) A 1
K 26. de trollebol (in KZV heeft het geen titel) 5514-5521 A 2
K 27. de leerling-tovenaar 5522-5536?
K 28. het giechelgas 5537-5544

het is mij niet bekend of er hierna nog verhalen zijn gepubliceerd.

REVUE september 1957 - januari 1966.

R 1. de tovertuin 5736-5749 (bewerking 2).
R 2. de zieke hertog 5750-5813 (bewerking 10).
R 3. het monsterei 5814-5840 (bewerking 11 en 12).
R 4. het eiland van Grim, Gram en Grom 5841-5905 (bewerking 9).
R 5. het geheim van het noorderlicht 5906-5923 (bewerking 17).
R 6. het land van de blikken mannen 5924-5942 (bewerking 14).
R 7. de spiegelant 5943-6007.
R 8. de bommelbende 6008-6026.
R 9. de tantomaten 6027-6102.
R 10. de chinese waaier 6103-6127 (bewerking 23).
R 11. de lommer-kommer 6128-6151 (bewerking 24).
R 12. de bliksem-olie 6152-6215.
R 13. de dief met de duizend gezichten 6216-6247 (bewerking 44).
R 14. de wraakvallei 6248-6312 (bewerking 71).
R 15. de dienmachien 6313-6322.
R 16. Heer Bommel doet een kuur 6323-6330 (bewerking 55).
R 17. de stamboom 6331-6343 (bewerking 63).
R 18. de pruikenmaker 6344-6405 (bewerking 57).
R 19. de blaasgeest 6406-6419 (bewerking W 7).
R 20. de knokenpijp 6420-6447 (bewerking W 8).
R 21. het oog van Loensjek 6448-6517.
R 22. de sappeljuwelen 6518-6537.
R 23. de zwarte vleer 6538-6603 (bewerking W4).

een afscheidsnummer 6604.

DONALD DUCK oktober 1955-heden.

D 1. de toverleerling 5540-5602 (bewerking K 27).
D 2. het klerenkoffertje 5603-5636.
D 3. de toverparaplu 5637-5650.
D 4. de brombollen 5651-5710.
D 5. het geheim van het nevelmoeras 5711-5721.
D 6. de wonderlijke boedel 5722-5733.
D 7. de globetrottersclub 5734-5803.
D 8. de was dat 5804-5812.
D 9. de ijzige heinen 5813-5822.
D 10. de zonderlinge weldoener 5823-5830 bewerking T 8).
D 11. het toverboekje 5831-5838.
D 12. de zwarte sluiper 5839-5849.
D 13. de dolende heer 5850-5909.
D 14. de boemel naar Doezel 5909-5921 (bewerking 46).
D 15. de beker van Onk 5922-5936.
D 16. het weerkristal 5937-5939 (bewerking W 3).
D 17. de dief van Dagbad 5940-5948 (bewerking W 9).
D 18. de boemerang 5949-6003.
D 19. de grifgulders 6004-6014.
D 20. de koene speurder 6015-6023.
D 21. de wrokwerker 6024-6035 (bewerking 71).
D 22. de trillings 6034-6044 (bewerking OV 3).
D 23. dokter Galzalver 6045-6053.
D 24. de jonge schicht 6101-6109.
D 25. de tereheer 6110-6119.
D 26. de namaker 6120-6131.
D 27. de nachtmerrie 6132-6145.
D 28. de kleine knappkop 6146-6202.
D 29. de reis naar de schemerbergen 6203-6216.
D 30. de meesterhand 6216-6232.
D 31. het monster van de hopvallei 6233-6242 (bewerking W 1).
D 32. de knopenmaker 6243-6250.
D 33. de ijsdame 6251-6310.
D 34. de zonnebril 6311-6321.
D 35. het teken aan de wand 6322-6331.
D 36. de glazenier 6332-6343.
D 37. de aagjes 6344-6352.
D 38. het gouden boek 6401-6413.
D 39. de waggelgedachten 6414-6430.
D 40. de H.H. Handschoenen 6431-6448.
D 41. de tik van Joost 6449-6511.
D 42. de schatscherven 6512-6525.
D 43. de jakkerjekker 6526-6537.
D 44. de wispen 6538-6601.
D 45. de weerbrouwers 6602-6618.
D 46. de trouwe vierwielers 6619-6632.
D 47. de bombardonder 6633-6650.
D 48. de krakers 6651-6714.
D 49. de tegendeler 6715-6729.
D 50. de paspoort 6730-6748.
D 51. de woelwater 6749-6811.
D 52. de rappe ratsers 6812-6823.
D 53. de jacht op de joostformule 6824-6835.
D 54. de R.V.B. 6836-6848.
D 55. de versneller 6849-6911.
D 56. de kookpot van mevrouw Liplaf 6912-6923.
D 57. de kleine groene mannetjes 6924-.....

Overige in boekvorm verschenen Tom Poes verhalen:

Tom Poes en een vermakelijke beestenboel.
Tom Poes en de oude ruine.
Tom Poes aan het strand.
Tom Poes en de begraven schat.
Tom Poes in het lunapark.
Tom Poes-vertellingen 1949.
Ollie B. Bommel's fotoboek 1952.
Tom Poes en de vliegende kalief 1952.
Tom Poes (het zogenaamde H.O.-boek) 1952.
Verkeerd verkeer 1953/54 (zonder Tom Poes en Bommel, maar met Wammes en Bulle Bas, Panda en Joris Goedbloed).
Tom Poes en de victoria melk-chocolade, avontuur no. 1.
Tom Poes en de victoria biscuits, avontuur no. 2.
Tom Poes en de victoria melk-chocolade. avontuur no. 3.
Plakboek voor Ollie B. Bommel plaatjes.

Vele raadselen rondom Ollie B. Bommel zullen nu zijn opgelost. Ik hoop dat dit overzicht kan dienen als een basis voor verdere detailstudies. Mijn kennis over buitenlandse bommels reikt nog niet ver genoeg om daarover een 'overzichtelijk' overzicht het licht te doen zien.

H. R. Mondria, Tevelingshof 8, Leiden.

Annemarie Doddel

Professor Priwitzkofsky en zijn assistent Alexander Pieps

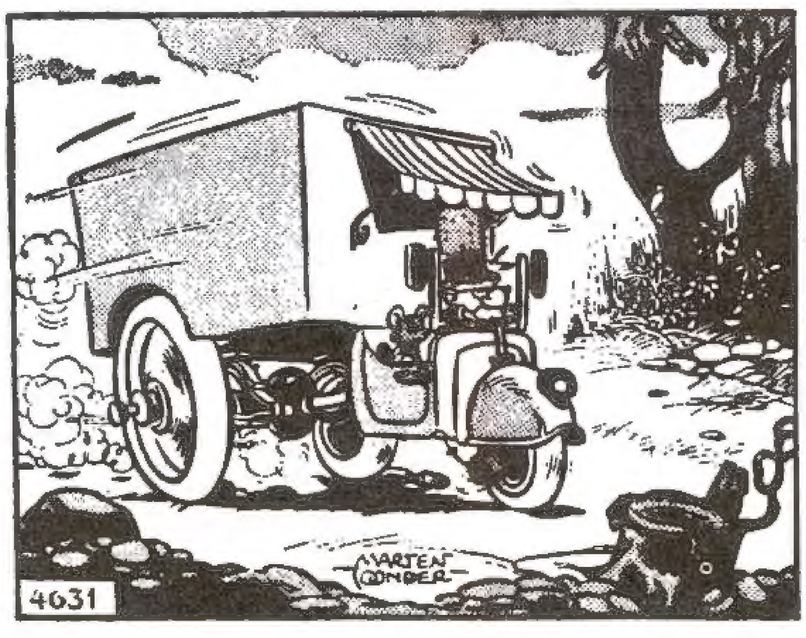

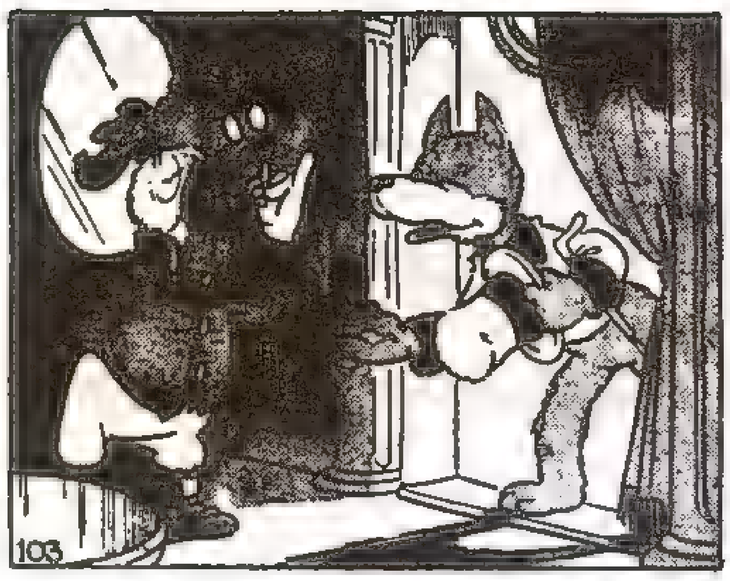

Markies de Cantecler de Barneveld en Joris Goedbloed

Burgemeester Dickerdack

Grootgrut en zijn vrouw Truus

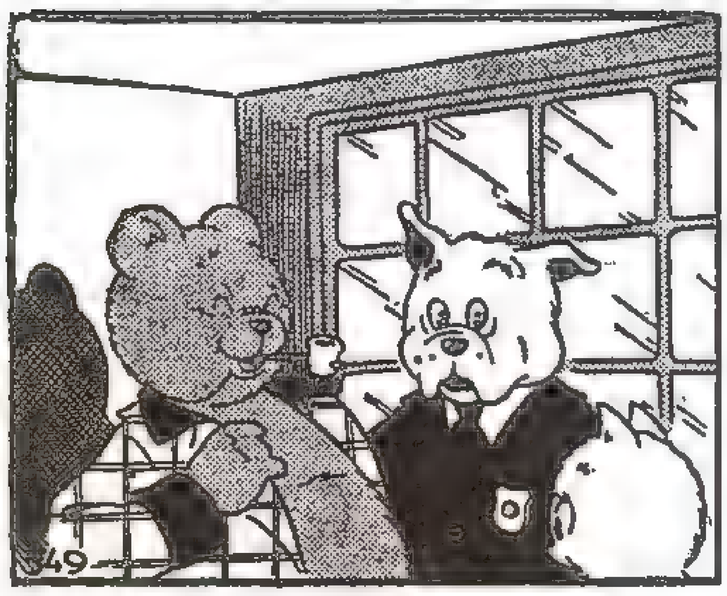

Commissaris Bulle Bas

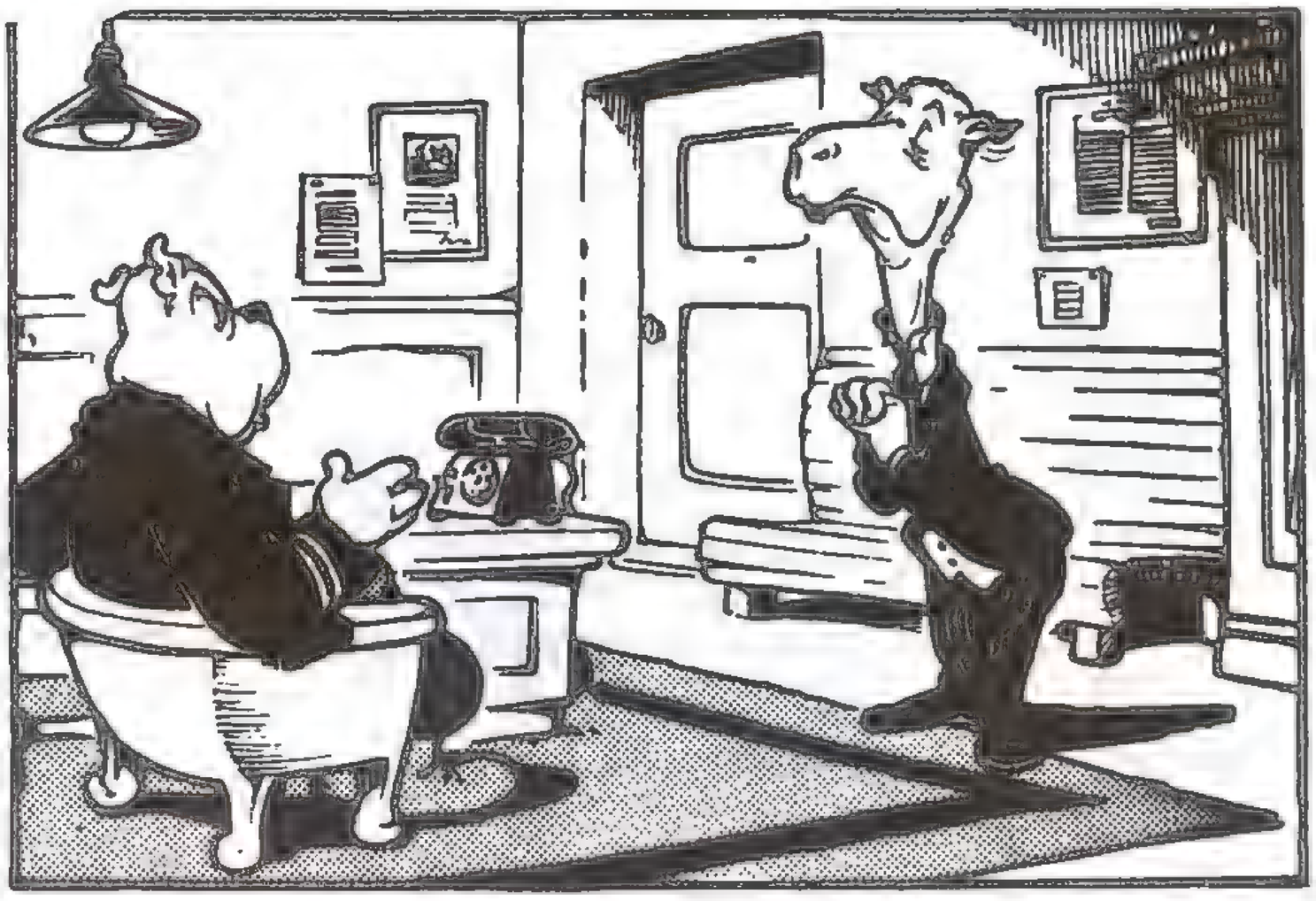

Drs. Zielknijper

Terpen Tijn

Professor Prlwitzkofsky

Hocus Pas

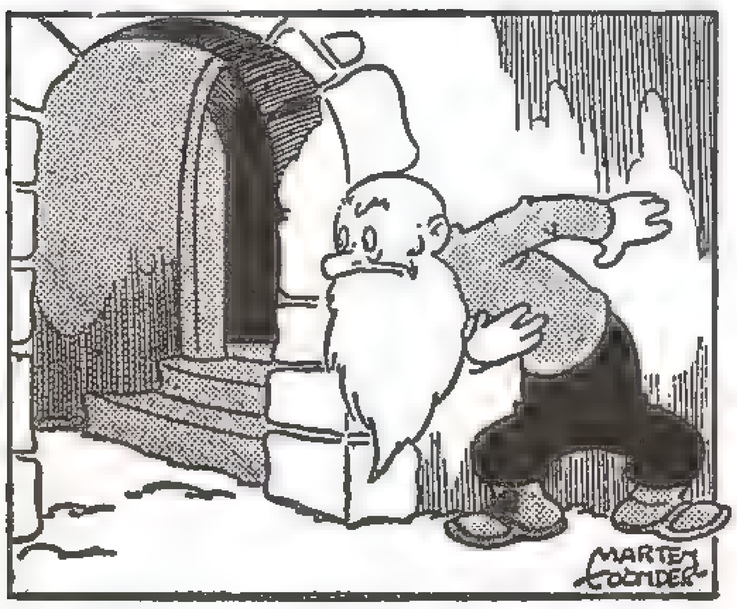

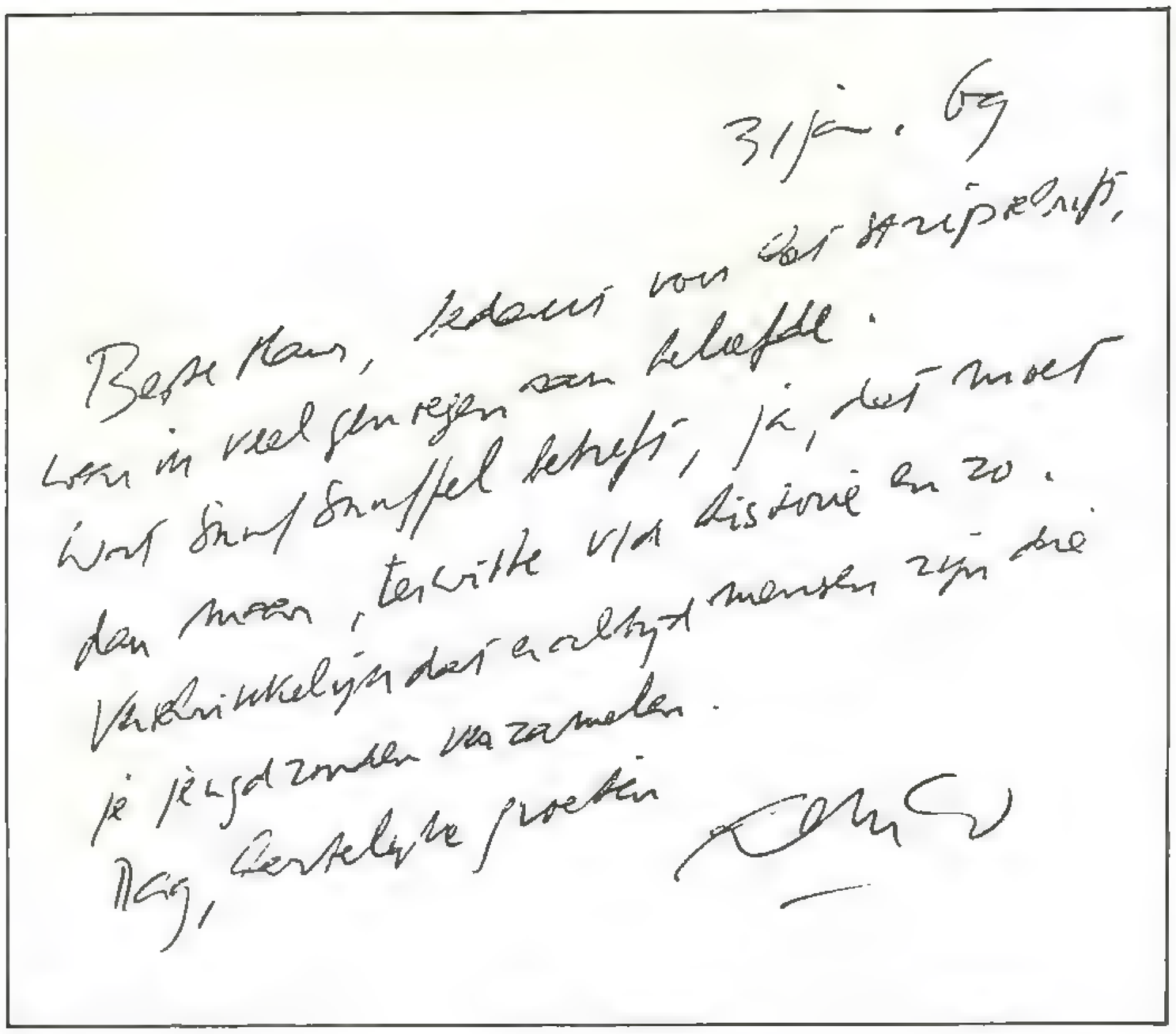
31/5 '69
Beste Kees, bedankt voor het stripverhaal,
leuk in vele genres aan elkaar
wat Snuf Snuffel betreft, ja, het moet
dan maar, terwille v/d historie en zo.
Verkrijkelijk dat er volk
je jeugdzonden nu zamelen.
Hoogachtelijke groeten
Remco

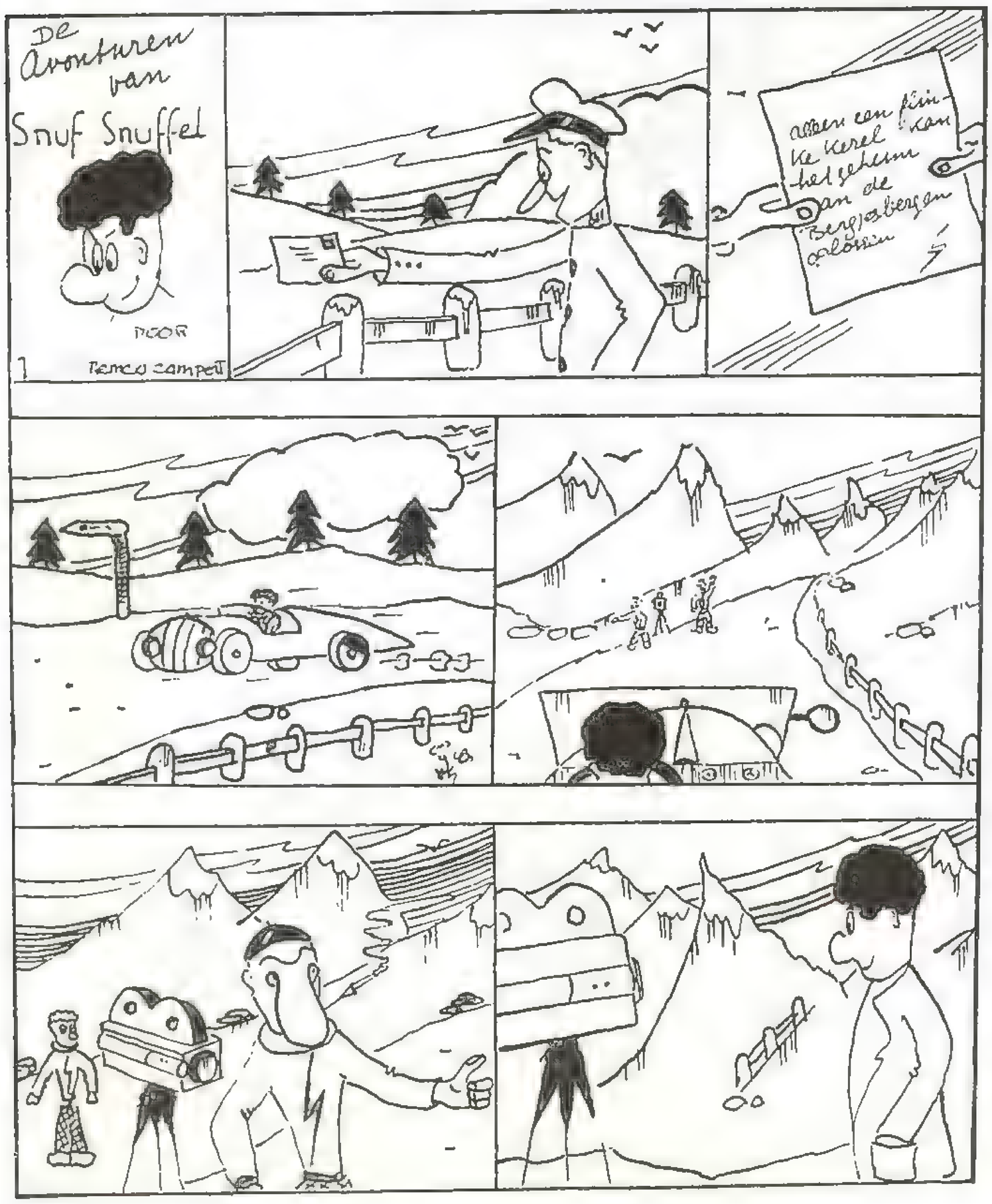

de jeugdzonden van remco campert

Iedereen heeft in zijn jeugd wel de een of andere 'zonde' begaan. Een van de jeugdzonden van Remco Campert is het ontwerpen van stripverhalen geweest. De strip 'Snuf Snuffel', door hem getekend en geschreven, is verschenen in H.A.L.O. — Het Amsterdams Lyceïsten Orgaan — in het schooljaar 1946-1947. Remco Campert maakte in die tijd deel uit van de redaktie van het schoolblad.
Het is de bedoeling de uit zeven afleveringen bestaande strip in Stripschrift te publiceren, in ieder nummer één aflevering. Terwille van de historie, zoals uit het afgedrukte kaartje blijkt, heeft Remco Campert hiervoor toestemming gegeven. Dat 'mensen zo nodig je jeugdzonden moeten verzamelen' vindt hij klaarblijkelijk maar zo-zo. Wij hopen echter dat alle lezers van het Stripschrift aan deze jeugdzonde van Remco Campert veel plezier zullen beleven.

SNUF SNUFFEL

Snuf Snuffel, zoals de meeste zijner stripcollega's een zeer flink en intelligent persoon, stond op een ochtend in zijn tuin te werken, toen de post hem over het hekje een brief aangaf. „Môgge, meneer Snuffel", zei de post, „hier is een brief." „Morge, post", zei Snuf, opende de brief en las het volgende: „Alleen een flinke kerel kan het geheim van de Bergjesbergen oplossen". Verder stond er niets. „Dit is een uitdaging", dacht Snuf, slim als hij was en besloot meteen te vertrekken. Gelukkig had hij een auto, want het was een heel eind naar de Bergjesbergen. Toen hij een paar uur gereden had en de eerste hoge bergtoppen reeds voor hem opdoemden, zag hij in de verte twee lifters staan. Toen Snuf stopte schoot een raar mannetje op hem af. „Excuseer m'n neus", zei het mannetje, m'n naam is Sam Camera en daar staat Pietje Sloom, m'n assistent. We hoorden van uw reis. Mogen we u filmen?" Snuf, die wel van reclame hield, klom z'n auto uit, Sam Camera richtte de camera en deze begon te zoemen.

NIEUWS van de stripmarkt

Wij willen niet nalaten hier vluchtig enige uitgaven aan te stippen die ons de laatste tijd onder ogen zijn gekomen en waar u vermoedelijk belangstelling voor zult hebben.
Allereerst dan een aantal **Nederlandse herdrukken!** Dat begint meteen goed met pornografie voor kinderen . . . Herinnert u zich Het Hazenboekje ook nog? Ik moest er indertijd — om met Kronkel te spreken — onbedaarlijk om lachen en het betekent voor mij dan ook een hele geruststelling dat ook onze zoons Felix (8) en Guido (5) er uitbundig op reageerden. Wat u misschien niet weet is dat de verhaaltjes zijn getekend door een meisje van tien jaar, L. Leembruggen.

Frits eet 't dankbaar op en wordt dan
Slaap'rig om een uur of tien —
Wat nu verder gaat gebeuren,
Moet je werk'lyk zelf maar zien.

Dat was 60 jaar geleden. Haar ouders waren bevriend met de heer Coster die spoedig na de oprichting van Van Loghum Slaterus' Uitgevers-maatschappijen in 1918 als auteur toetrad. De heer Coster kreeg de tekeningetjes te zien en vroeg het meisje er versjes bij te maken. Alleen bij de meest anale gedeelten ontbreken de versjes . . .
Van Loghum Slaterus gaf Het Hazenboekje voor het eerst in steendruk uit in 1920, maar heeft sedertdien nooit meer kinderboeken gepubliceerd. In 1926 werden de rechten verkocht aan Van Goor die er, ditmaal in boekdruk, een tweede druk van liet verschijnen. Verleden jaar bestond Van Loghum Slaterus vijftig jaar. Omdat Het Hazenboekje een soort mythe was geworden, werd het andermaal herdrukt, thans in offset. Van de 5000 exemplaren werden er 1200 aan relaties gestuurd en was de rest binnen de kortste keren uitverkocht, nadat de nu 70-jarige schrijfster in een uitzending van Mies-en-scène was opgetreden. Zij vertelde toen dat er in een pedagogisch tijdschrift een discussie is geweest tussen de latere hoogleraar in de opvoedkunde Casimir en de beroemde Jan Ligthart.

Een van de beide partijen bestempelde Het Hazenboekje toen tot pornografie, wat ik allemaal niet zou hebben geweten als mevrouw Van Tricht-Ringeling van Van Loghum Slaterus niet zo vriendelijk zou zijn geweest er mij uitvoerig over te berichten.
Inmiddels heeft ook een vierde druk het licht gezien.
Ingenaaid kost het minuscule boekje, dat 29 tekeningetjes in kleur bevat, *f* 2,90.
Maar dat moet men dan voor zijn jeugdsentiment maar over hebben.

Ook de Arbeiderspers is hard bezig: eind vorig jaar heeft zij voor de derde keer een begin gemaakt met de heruitgave van Bulletje en Bonestaak, de eerste geheel Nederlandse dagbladstrip in boekvorm. Selling points: 1. Bulletje en Bonestaaks ontmoeting in Londen met de bedelende oud-strijders uit de eerste wereldoorlog; 2. de vechtpartij van de 'schooiers van Het Volk' met de 'slijmerds van De Telegraaf', Jopie Slim en Dikkie Bigmans, hoofdfiguren in een concurrerende strip en 3. het rauwe verhaal van Oude Hein's schipbreuk met zijn daarop volgende avonturen op het eiland van 'de zwarte wilden' waar hij 'natuurlijk dadelijk' koning wordt, als satire bedoeld op het kolonialisme, dat in de jaren twintig nog in volle bloei stond. Het zou interessant zijn te achterhalen wat de Arbeiderspers er 20 jaar geleden toe heeft bewogen, deze passages weg te censureren! Waar blijft deel 3?
Evenzeer bij de Arbeiderspers zag Tante Patent het licht: een niet eerder in boekvorm verschenen stripverhaal in 101 afleveringen van Annie Schmidt en Fiep Westendorp, dat deel uitmaakt van het prachtig verzorgde werk: Het beest met de achternaam. Tante Patent is een keurige dame in een keurig huis in een keurige straat. Achter het huis is een keurig tuintje. Wie zou dan ook gedacht hebben dat er iets erg vreemds uit die tuin te voorschijn zou komen? En wie zou ooit vermoed hebben dat Tante nog eens een zonderling individu zou herbergen in haar keurige logeerkamer?
Ook Het Vaderland doet zijn duit in het zakje: naast de inmiddels berucht geworden drie Tom Poes boekjes De wisselschat, Het huilen van Urgje en De wilde wagen zijn er nu ook drie Kappie-boekjes uitgekomen: de verhalen 115 (De Matara schat), 117 (Het geheim van El Quaxl) en 118 (De zeemeerman). Afgehaald aan de loketten van Het Vaderland kost een volledige set Poezen slechts een rijksdaalder, een volledige set Kappies een gulden méér.
Van minder recente datum dateren enige nauwelijks opgevallen herdrukken van Elsevier: Godfried Bomans en Carol Voges maakten destijds de Volkskrantstrip Pa Pinkelman die nu dus ook onder vier titels als De avonturen van tante Pollewop en Pa Pinkelman in de politiek — zij het lichtelijk gemutilleerd — in pocketvorm te koop is. In dezelfde (D-) reeks trof ik, eveneens van Bomans, diens kostelijke persiflage op de beeld-

34. „Het spijt me," mompelt Dick, „dat ik iets beschadigen moet..." Hij treedt drie passen achteruit, neemt een aanloop en hoepla! daar boren zijn vierkante schouders zich reeds door het weerbarstig materiaal.

roman uit de vijftiger jaren: Het Geheim van de Roestige Spijker, Leerzaam en Opbouwend Beeldverhaal in Vijftig Afleveringen, proeve ter veredeling van de beeldroman, aangeboden aan allen, die een absolute gedachteloosheid aan een verheffende strekking wensen te paren - geen wonder dat de grote speurder Dick Parker heet, en de politie-inspekteur . . . Dumbhead.

46. In de tuin stuit hij nog op John Nail zelf, die zich vruchteloos achter een appelboompje tracht te verschuilen. Het gevecht is verschrikkelijk. De slagen van beider ploertendoders dreunen door het geboomte, doch ten slotte is het Nail, die met gespleten bovenlijf rochelend op het grint zinkt.

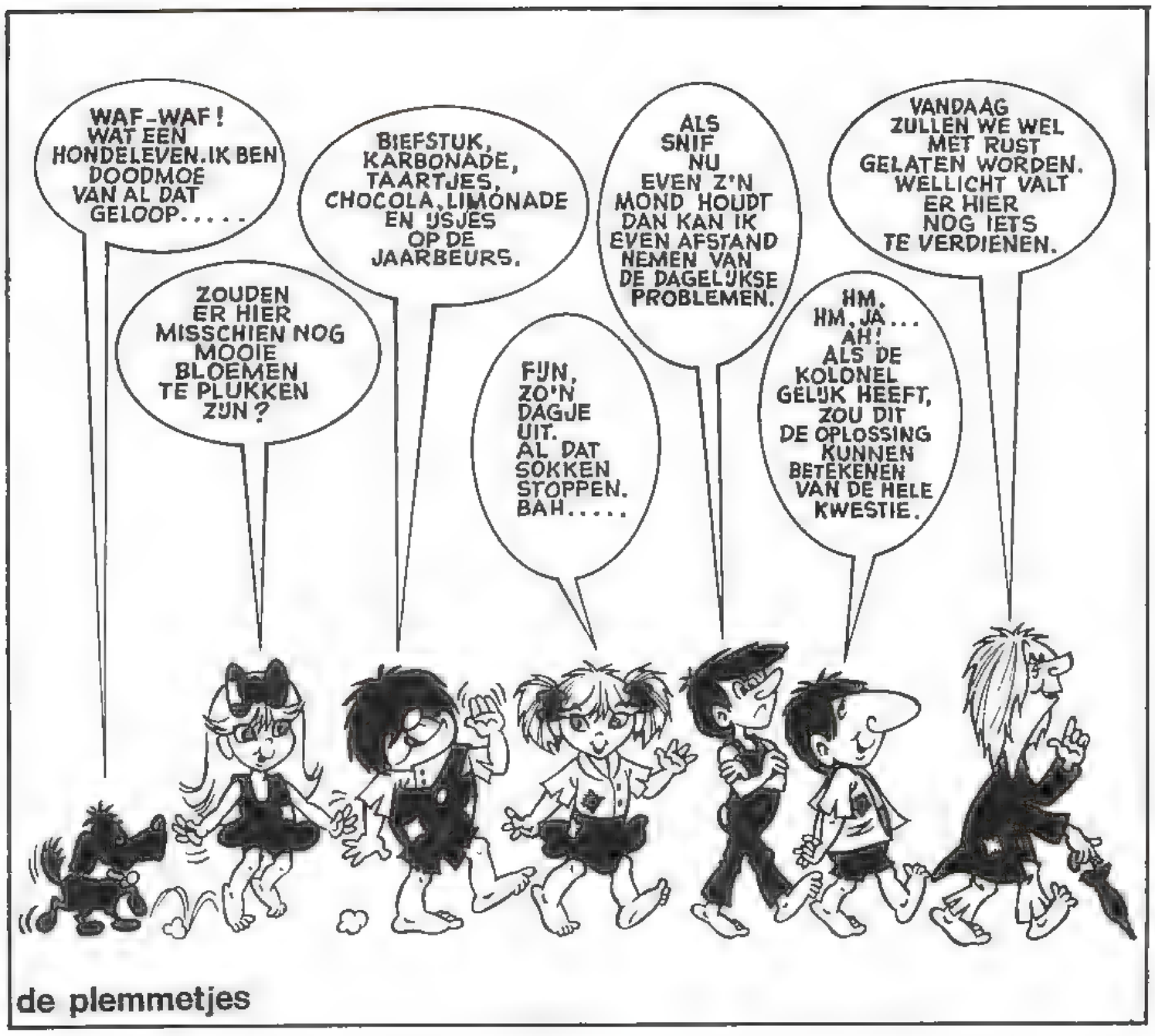
WAF-WAF! WAT EEN HONDELEVEN. IK BEN DOODMOE VAN AL DAT GELOOP.....
BIEFSTUK, KARBONADE, TAARTJES, CHOCOLA, LIMONADE EN IJSJES OP DE JAARBEURS.
ALS SNIF NU EVEN Z'N MOND HOUDT DAN KAN IK EVEN AFSTAND NEMEN VAN DE DAGELIJKSE PROBLEMEN.
VANDAAG ZULLEN WE WEL MET RUST GELATEN WORDEN. WELLICHT VALT ER HIER NOG IETS TE VERDIENEN.
ZOUDEN ER HIER MISSCHIEN NOG MOOIE BLOEMEN TE PLUKKEN ZIJN?
FIJN, ZO'N DAGJE UIT. AL DAT SOKKEN STOPPEN. BAH.....
HM, HM, JA... AH! ALS DE KOLONEL GELIJK HEEFT, ZOU DIT DE OPLOSSING KUNNEN BETEKENEN VAN DE HELE KWESTIE.
de plemmetjes

In het vorige Stripschrift betwijfelden wij reeds, of het, na de eerste helft van De Scheepsbouwer, een avontuur in kleuren van Eric de Noorman, met deze vorm van herdrukken gedaan zou zijn. En, ja hoor: daar ligt ook het tweede (nieuwste spelling) deel voor ons. Wij kunnen ons nu alleen nog maar troosten met de gedachte dat beide boekjes wellicht gelijktijdig van de pers zijn gerold. In één opzicht zijn we dankbaar voor deze tweede helft van De Scheepsbouwer: dat schampere 'ene' voor de naam van omslagontwerper Gideon Brugman in het vorige Stripschrift wilde slechts uiting geven aan onze bevreemding over het feit dat Hans Kresse — zélf een meer dan kundig omslagontwerper — een ander zijn kaft laat vullen. Onze exkuses aan wie het anders mocht hebben begrepen.

Oorspronkelijke, Nederlandse bundels zijn dunner gezaaid: eerder

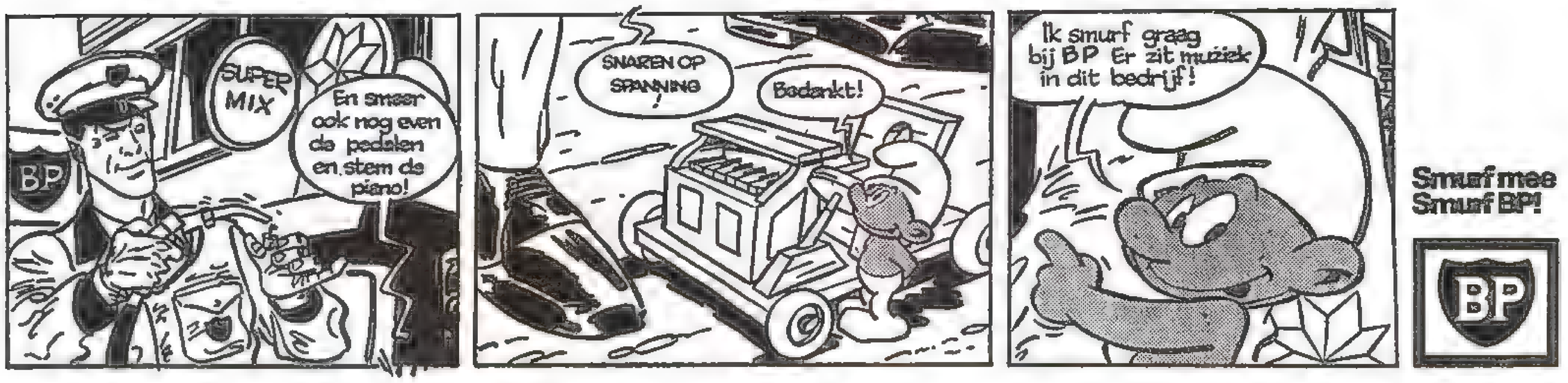
SUPER MIX
En smeer ook nog even de pedalen en stem de piano!
SNAREN OP SPANNING
Bedankt!
Ik smurf graag bij BP Er zit muziek in dit bedrijf!
Smurf mee Smurf BP!
BP

signaleerde Stripschrift Bertus Knijp & Pieter, een in het Nieuw Utrechts Dagblad verschenen strip van ons aller Wim van de Sanden en Arne Zuidhoek. Bij Elsevier-dochter Tirion verscheen de Joop Geesink-strip Rick de Kikker en de gestolen gemeentekas, als eerste en laatste deel uit een kleurrijke serie die ongetwijfeld veel lánger bedoeld was. Waar Geesink, toen hij zijn televisie-strip presenteerde, kennelijk aan heeft voorbijgezien is dat deze weliswaar voor kinderen was bestemd, maar dat de selektie-kommissie uit volwassenen bestaat... Ook Propaflex in Rijswijk heeft zich in de strip gestort: John Bellman en Bert Lemans schiepen de eerste albums van Plem, afgezien van de omslagen in een al te grauwe uitvoering. Zulks in tegenstelling tot Zwart Beertje 1185, waarin ons lid Theo van den Boogaard — ontwerper van toekomstige Stripschrift-omslagen — Al Kapsones aan ons voorstelt, een stripverhaal in 22 afleveringen waarin geweld, erotiek en cynisme beurtelings de boventoon voeren.

Andere Nederlandstalige uitgaven waarop wij uw aandacht willen vestigen zijn er slechts enkele: de op stripgebied zo actieve Real Free Press (onder meer bekend van het eerste nummer van het jaarblad WITZEND) heeft nu toch warempel à *f* 3,25, in Nederlandse vertaling nog wel, Winsor McCay's Kleine Nemo in Dromenland het licht doen zien. Het is door R. Olaf Stoop samengesteld uit Little Nemo, zoals deze tussen 1905 en 1911 in The New York Herald verscheen. Laten we er verder geen woorden aan wijden: dit boekje is verplichte lektuur voor iedere rechtgeaarde Stripschapper en wordt toegezonden na storting t.g.v. RFP te Amsterdam op gemeentegiro R. 14916.

Van eenzelfde gehalte, maar dan eigentijds, is het door uitgever drs. Jozef van In junior te Lier (België) als 'beter beeldverhaal' aangeduide werkje Pang! Bang! Auteur is de Vlaamse illustrator Wies Peleman die regelmatig in de kinderkrant van De Standaard publiceert. Het bevat een aaneen-schakeling van deels vernuftige gags. De prijs zal in ons land nagenoeg gelijk zijn aan die van Nemo. Alleen vinden wij het altijd een griezelig voorteken als op het eerste deel al meteen 'nr 1' staat: alsof men daarmee de twijfel uit eigen hart wil bannen.

Wist u dat Koopmans Meelfabrieken NV in Leeuwarden Vitella Instant Pudding fabriekt? Wij leerden het van de achterkant van De Daltons komen, een extra verhaal van Morris en Goscinny's Lucky Luke & Billy the Kid, dat voor zegge en schrijve 95 cent bij de AKO te koop lag en, wie weet, nog wel ligt. Het betreft hier 50 bladzijden, ingenaaid, in uitstekende kleuren. Zelfs als self-liquidizer (u weet wel, die reclame-kado'tjes, die je zelf mag betalen) moet het duurder zijn geweest! Toch benauwt ons Lucky Luke als puddingverkoper: in ruil voor een ongetwijfeld vorstelijk bedrag aan auteursrechten kan het nauwelijks anders of hier wordt roofbouw bedreven ten nadele van een erkende stripfiguur, met als gevolg van een aangetaste reputatie: bekorting van zijn levensduur. Eén geluk is er nog bij: dat het verhaal vrij is gebleven van reklame.
In dat opzicht is BP, de Benzine- en Petroleumhandelmaatschappij, bepaaldelijk te ver gegaan door zich niet te ontzien, de Smurfen zelfs ook letterlijk voor haar karretje te spannen. Niemand in ons land zal ooit nog aan die wakkere wezentjes kunnen denken, zonder gelijktijdig uitlaatgassen in te ademen. Wat intussen niet wegneemt dat alle stripschappers die de Haagse ruilbeurs bezochten, nu met een Smurf/BP-sticker rondtuffen.

Om van de Poes- en Bommel-toverschijven van Knorr nog niet te spreken . . .

phf

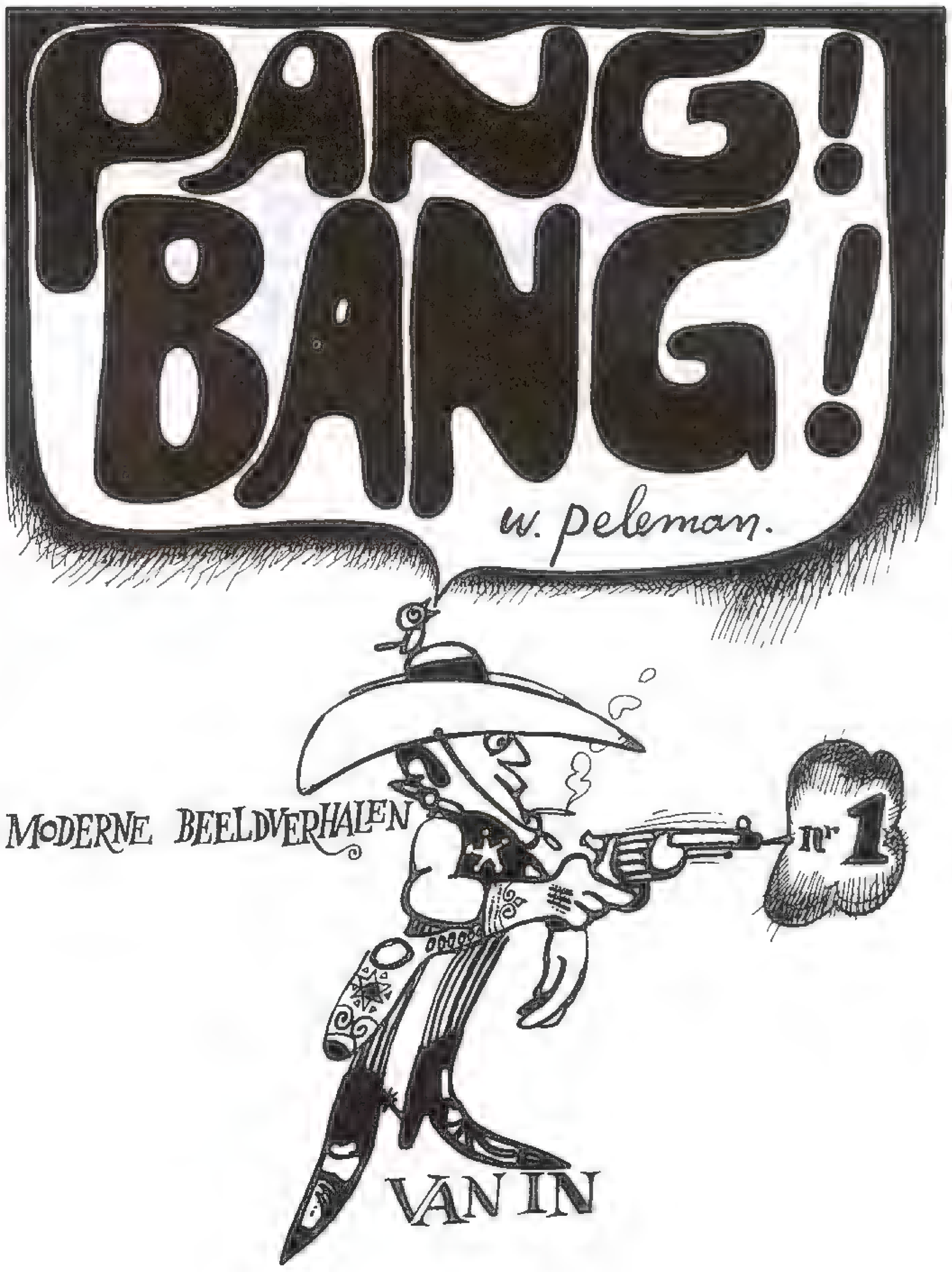

interview met striptekenaar

martin lodewijk

Peter Loeb uit Amstelveen is het jongste lid van het Stripschap. De 13-jarige Peter is een groot liefhebber van de door Martin Lodewijk getekende strip 'Agent 327', die verschijnt in het jeugdblad **Pep**. Door middel van een vragenlijst die hij Martin Lodewijk toezond, heeft Peter de tekenaar een interview afgenomen. Dit geïmproviseerde vraaggesprek nemen wij met veel plezier in het Stripschrift op. De pentekening is een zelfportret van de 29-jarige schepper van Agent 327.

Wanneer ben je met tekenen begonnen?
Op ongeveer éénjarige leeftijd zoals vrijwel iedereen. Alleen ben ik er later mee doorgegaan.

Wanneer met strips?
Voor zover ik me kan herinneren heb ik mijn eerste strip getekend in het begin van de 2e klas lagere school. Het was een Wild-West strip en de held stapt het kantoor van de sheriff binnen en vraagt: „Sheriff, zijn er nog boeven te vangen?"

Wat was je eerste strip?
Mijn eerste uitgegeven strip was een uitwerking van twee figuren, ontworpen door een Rotterdamse reclametekenaar, Babel en Knetterton. Vlak daarop heb ik een serie ruimtevaartverhalen gemaakt. Dat was in '57. Het formaat was hetzelfde als de bekende Fred Penner en Onbekende Stille boekjes, en de serie bevatte titels als: Dood bij Aardeschijn, Schipbreuk in de tijd, en Het heelal van de Angst. Iedere maand een volledig verhaal van 32 pagina's. Daarna heb ik zes boekjes van 24 pagina's gemaakt over een jonge hollandse zeeman in de zeventiende eeuw; Arent Brandt en zijn Ierse kameraad.

Vervolgens heb ik ongeveer een jaar de strip, Frank de Vliegende Hollander, overgenomen van Piet Wijn. Die is als dagstrip verschenen in Skandinavië en omstreken. En toen heb ik ongeveer zes jaar niets meer aan strip gedaan. Ik ben op een reclame-bureau gaan werken om 'een vak te leren', hetgeen mijn vader veel deugd deed.

Wanneer ben je met 327 begonnen?
Eind '65, begin '66.

Hoe ben je op het idee gekomen?
Ik was toen als free-lance illustrator-ontwerper begonnen. Een collega illustrator-striptekenaar, Jan Kruis, die toen een strip in Kuifje tekende, had contact gelegd met Pep en vroeg me of ik een strip voor hem wilde maken. Pep wilde graag een parodie hebben op de toen populaire James Bond figuur in de vorm van volledige 4-pagina verhalen. Ik gaf hem het volkomen willekeurige nummer 327, en Jan gaf hem de naam IJzerbroot, waar hij al heel lang mee rondliep. Het eerste verhaal hebben we nog samen gemaakt. Ik had nog geen eigen studio en gebruikte zolang een hoekje in de zijne. Daarna deed ik ze alleen. En na een paar verhalen vond Jan dat ik ze dan ook maar naar Amsterdam moest brengen, wat vriendelijker is dan het klinkt. (Vandaar dat onder de eerste verhalen vermeld stond: copyright Jan Kruis, zodat Jan een brief kreeg van Jacques Martin, de tekenaar van Alex de Onversaagde, met het verzoek een andere schuilnaam te kiezen).

Maak je ook nog andere strips?
Op het ogenblik teken ik geen andere strip. Ik ben wel bezig er een te schrijven die getekend gaat worden door Attanasio en in Pep zal verschijnen. En er zijn nog enkele andere plannen.

Vertel wat meer over 327
Agent 327 is een beetje schutterige figuur. Hij doet mij altijd een beetje aan Boer Koekoek denken (vandaar Hendrik). Vermoedelijk woont hij in bij een oude dame in Haarlem en is van zijn familie alleen nog zijn moeder in leven, die in Rotterdam-Z. een klein uitleenbibliotheekje heeft.

Hoeveel 327 verhalen heb je gemaakt?
Vijftien 4-pagina verhalen en één 44-pagina verhaal.

Wordt 327 ook in boekvorm uitgegeven?
Laten we 't hopen.

Wat zijn je andere favoriete stripfiguren?
Hans Kresse met Eric de Noorman, Orm, Halfra, Yark, Svein Langtand, enz., en Franquin met Robbedoes, Kwabbernoot, de Marsupilami, de graaf van Rommelgem, en niet te vergeten Spip (Spip wordt veel te veel verwaarloosd) en Guust gaan mij erg aan 't hart. Maar laten we wel wezen. Wie kan er in het gezelschap van Pogo, en Snoopy en Lucy en Li'l Abner en Lucky Luke en Obelix en het Ding en Jerry Spring en kapitein Haddock en Dick Tracy en Flattop en Oerm en de Machtige Thor en Rip Kirby (van Alex Raymond) en Krazy en Prins Valiant en Heer Bommel en Blake en Mortimer en de Slachter en Kuifje nog van favorieten spreken?

Wat zijn je toekomstplannen met 327?
Ik ben aan een serietje 4-pagina verhalen bezig en dan weer een lang verhaal, enzovoort enzovoort.

STRIPS

NIET ALLEEN VOOR DE KINDEREN

Strips zijn niet alleen en uitsluitend lectuur voor de jeugd. Het weekblad Donald Duck en meer nog Pep — om maar een voorbeeld te noemen — zijn minstens zo geliefd bij de vaders als bij de kinderen.
Tot circa 1930 ging men in Europa van de wat naïeve veronderstelling uit, dat strips alleen geschikt waren voor kinderen, en niet voor volwassenen. In de Verenigde Staten stond men daar toen anders tegenover. In dit Mekka van de strip werd allang gemikt op de 'grote' lezers. Men zocht het daar voornamelijk in de humor, of soms ook wel in het keiharde verhaal. In de tweede wereldoorlog kreeg vooral de laatste categorie veel kans. Ook de Duitsers maakten toen gebruik van de strip voor hun oorlogsvoering. Enkele dagen na het bombardement op Rotterdam bijvoorbeeld verscheen er een strip die dit 'glorieuze bombardement' aan de vergetelheid wilde ontrukken. De Amerikanen en Engelsen hadden ten tijde van deze oorlog een andere soort: de sex-strip, die de krijgshandelingen eveneens op de voet volgde. Na de oorlog verscheen in dit genre Barbarella. Haar voorbeeld werd gevolgd door Jodelle en wat later door Pravda.
De Nederlandse uitgeverij 'De Bezige Bij' heeft zich nu ook op deze markt gegooid. Voor *f* 16,50 (geen zacht prijsje) ligt 'Iris', een produkt van Hertog van Banda en The Tjong King, in de etalages te koop.

Toch is in de stripwereld niet alles geoorloofd. De censuur van de uitgevers, en soms ook de officiële censuur, is bijzonder streng. Maurice de Bevere, die onder het pseudoniem Morris, al twintig jaar lang Lucky Luke ten strijde laat trekken tegen allerlei rapalje zoals de vier Daltons en Billy de Kid, heeft een andere uitgever opgezocht om onder de Franse censuur voor geïmporteerde jeugdlectuur uit te komen. Deze Belgische schrijver is immers voornamelijk aangewezen op Franstalige kopers. In zijn boeken mochten van de censuur geen doden vallen, zelfs geen gewonden. Sexualiteit was helemaal taboe. Morris heeft dan ook tegenover Martin van Amerongen in Vrij Nederland verklaard, dat met zijn nieuwste boek ook een droom van hem in vervulling zal gaan:
Een groot bloedbad, met veel kleur (al was het alleen maar rood). En bovendien komen er nu ook saloongirls, die met karrevrachten tegelijk zullen worden aangevoerd, want zo gebeurde het in werkelijkheid ook, aldus Morris.

Actualiteit

Opvallend is verder dat de strip zich aanpast aan de actualiteit. De aan lezers van deze krant niet onbekende Marc Sleen (Nero en Co.) is bijzonder sterk in het geven van actuele hinten aan politieke figuren. Zijn grapjes over bijvoorbeeld De Gaulle zijn legio. Hetzelfde geldt voor de Franse successtrip Asterix.

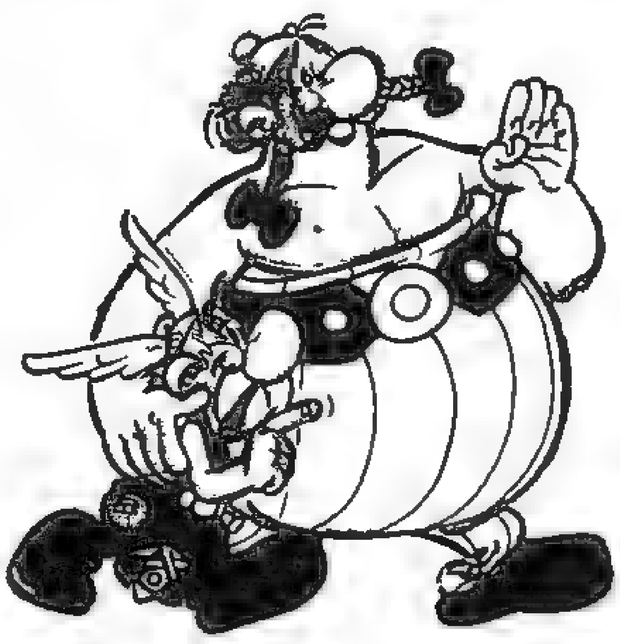

De striptekenaar past zich ook bij het tijdsbeeld aan. Tarzan bijvoorbeeld is ontstaan in de jaren twintig, toen de lezers gevoelig waren voor romantiek en avontuur in allerlei onbekende gebieden. Na de tweede wereldoorlog kwam het oorlogsverhaal in zwang. Buck Danny, een schepping van J. M. Charlier en V. Hubinon, kon naar hartelust van leer trekken tegen de 'Jappen'. De ontwerpers van deze strip kregen veel last van de censuur, vanwege de racistische trekken in deze strip. Thans beleeft Buck Danny dan ook voornamelijk als testpiloot zijn avonturen.
Niet aan tijd of censuur gebonden is de filmstrip. Donald Duck en Mickey Mouse van Walt Disney zijn typische voorbeelden van dit genre. Ook Popeye is ontstaan ter ondersteuning van de populariteit van de gelijknamige filmheld. Tegenwoordig verschijnen er stripalbums die televisiehelden, zoals The Flintstones, moeten ondersteunen. Midden in de belangstelling staat nu weer de dierenstrip, geheel anders van opzet echter dan bijvoorbeeld Goofy.
De strip Oerm is een typische representant van de moderne — niet sexy — strip. In deze strip wordt evenals bijvoorbeeld in Peanuts, alles weggelaten wat nodig is. De tekeningen zijn sober, en gelaatsuitdrukkingen worden met een minimum aan lijntjes aangegeven, waardoor de uitgesproken teksten (balloons) de maximale aandacht krijgen. Geen wonder dat in Amerika verschillende kreten van Peanutsfiguren, zoals Charlie Browns, Walter Mitty en Elckerlyck, gevleugelde woorden werden. Menige Amerikaan zucht alnaargelang zijn stemming: 'Good grief!' of hartgrondiger 'Rats!' Van de Peanuts is zelfs een musical gemaakt: 'You're a good man, Charlie Brown'.

enschede... een bijzonder geslaagd werkstuk

Gezien vanuit het Westen, waar de meeste Stripschappers huizen, ligt Enschede niet naast de deur. Het onvermijdelijke gevolg daarvan is dat een in de hal van het stadhuis aldaar tot eind juni gehouden striptentoonstelling merendeels plaatselijke belangstelling zal hebben getrokken. Dat is dubbel jammer: zowel naar vorm als inhoud bleken hier door Freek Bloemers en George Langendonk van de Enschedesche Kunststichting in buitensporig korte tijd verrassende resultaten geboekt. Wie er precies zijn geweest, valt niet na te gaan: in de hal van een stadhuis is het tenslotte een komen en gaan van de burgerij. Als iemand even bij de strips blijft hangen, is hem niet aan te zien dat hij eigenlijk op weg is naar de ontvanger van de hondebelasting.

De vorm

Met behulp van buizen van grijze kunststof was een geheel uitneembaar vrijstaand geraamte geconstrueerd dat een overzichtelijke openheid ademde en toch talrijke knusse hoekjes bleek te bieden voor wie zich ongestoord in een detail wenste vast te bijten. Temidden van dit geheel hingen een kleine zestig, aan weerskanten van onder tot boven, deels met levensgrote blow-ups volgeplakte panelen. Eéntje bleek aan het Stripschap gewijd, waarvan dankbaar acte. Ieder hoofdstuk was kleurig met plakband afgezet. De héél waardevolle curiosa lagen vér van grage vingers in een achttal vitrines. Ten gerieve van daardoor gefrustreerde zielen was er dan wél weer een leestafel „met een groot aantal strips die u allemaal mag **lezen** maar die u niet mag meenemen".

De inhoud

Hoog-opgehangen bordjes verdeelden het tentoongestelde in een half dozijn rubrieken:
Strip-historie
Strip-techniek
Wees hip, lees strip
Geweld - Sadisme (met druipende letters)
Sex-strip
Commerciële strip
Ik wil proberen hieronder weer te geven wat ik mij herinner van een bezoek op een der laatste avonden, toen ik daar natuurlijk uitgerekend Sol Schuyer tegen moest komen. Leuk trouwens dat het stadhuis ook 's avonds open was en daarmee de striptentoonstelling.

Eigen taalgebied

Kennelijk ten gerieve van de op stripgebied oningewijde bezoeker begon de tentoonstelling heel elementair:
„De vertelling in stripvorm vereist een geoefend tekenaar, omdat sfeer, handeling en karakters voor een groot deel door de tekening bepaald worden".
Hoewel Nederlands en Belgisch materiaal duidelijk het geëxposeerde overheerste, zag ik toch b.v. een replica van het Italiaanse jeugdblad Corriere dei Piccolo van 14 februari 1909: de volgens organisatoren eerste Europese krant waar een strip in stond. Ook de inmiddels bij gebrek aan beter tot standaardwerk gepromoveerde Prikkels 261 (als u de stripveiling hebt meegemaakt, weet u dat er een tientje op is geboden . . .) had duidelijke sporen nagelaten: ik vraag mij wel eens af wat een ánder op de plaats van die meer en van die minder uitdagende Winonah zou hebben gezet.

De sex

Hier en daar zijn de organisatoren tot onverwachte interpretaties gekomen. „The Seekers, van Burns en Lilley, blijkt in Nederland onverkoopbaar vanwege de sex en het geweld", zo schrijven zij, en men kan zich afvragen hoe recent die informatie is, want even verderop luidt het: „Wat voor enkele jaren nog een publikatieverbod tot gevolg zou hebben, is momenteel gemeengoed geworden." Hoe internationaal het woord **sex** langzamerhand moet zijn geworden bleek wel uit enige bladzijden die getoond waren van de Japanse versie van Pim van Boxsels kwadraatstrip Philomène: temidden van het merendeels ondoorgrondelijke karakterschrift kwam ik **het** tenminste meermalen als drieletterige oase tegen.

Minder gewoon

Naast het gewone werk in het genre Tim Tuimel en Jimmy Brown, was er ook het minder gewone: een boekje van Hugo Lous' vooroorlogse NRC-strip Witsok had ik, eerlijk gezegd, niet eerder onder ogen gehad. Het boekje „Een vat buskruit" heb ik minder goed kunnen plaatsen. Volgens de organisatoren betrof het hier een uit omstreeks 1930 (?!) stammende uitgave van Tom Poes. Van Wilhelm Busch zag ik nu eens Wurstdieb ,al leken de figuren dan toch wel heel sterk op die uit Max en Moritz.
In de grotemensenhoek kwam ik vanzelfsprekend Iris, Barbarella en zelfs Klinsklansklandere tegen, terwijl de commerciële hoek niet alleen Flipje, Gasterplanck, Piggelmee en Arretje Nof, maar nu - door toedoen van de BP - ook de Smurfen omvatte.

En voorts

Een handvol beoordelingen uit de pen van de organisatoren wil ik u niet onthouden:
Bulletje en Bonestaak — „morbide"
Le Club des Cinq — „een voorbeeld van een goed getekende kinderstrip" (dit lijkt hier wat in tegenspraak met de elders geponeerde stelling: „Meestal wordt er door een groep mensen aan een strip gewerkt: figuurtekenaars, achtergrondtekenaars. De ideale vorm, die van de tekenaar die tevens verteller is, is vrij zeldzaam."
Een weinig geïnspireerd, stijf getekend ambachtelijk produkt als Le Club des Cinq had dan ook misschien beter niet ten voorbeeld kunnen worden gesteld).
Dick Bos — „het zijn simpele verhalen, slechte tekeningen, maar het geheel is zeer charmant" (en dan, naar mijn bescheiden mening, toch wel tekeningen die heel wat meer dynamiek suggereren dan die van bovengenoemde club).
Polle — „een zeer fijn en gaaf kinderstripje" (die verkleining doet 't 'm).

Slotsom

In weerwil van het ontbreken van een officiële opening van een gastenboek, van een (gerust bescheiden) catalogus en van een vermelding van de credits, met welk filmwoord de personen worden bedoeld die verantwoordelijk zijn

voor het werkstuk, moet ik dit werkstuk zowel naar vorm als naar inhoud als bijzonder geslaagd kwalificeren. Het ware te wensen dat het materiaal zorgvuldig genoeg is opgeslagen en daardoor naar vermogen intact blijft om ook in andere plaatsen goede diensten te bewijzen bij het werven van vrienden voor het beeldverhaal.

phf

STRIP 70 IN ZWOLLE

Op zaterdag 25 oktober zal in Zwolle de tweede dag van het beeldverhaal worden gehouden. Deze dag is bestemd voor de leden van Het Stripschap. Zij ontvangen het voorlopige programma per circulaire. Gegevens omtrent het lidmaatschap worden op verzoek gaarne toegezonden door het secretariaat van Het Stripschap, Van Tuyllweg 79, Amsterdam.
Houdt u de datum in ieder geval vast vrij!

KOIBOISTRIPS

Zou u weten, waar ter wereld zich de eerste, geheel op 'Westerns' gespecialiseerde strippotheek bevindt!? In de afdeling Speciale Kollekties van de bibliotheek van Colorado State University, Fort Collins, Col. 80521. David W. Lupton is hoofd van die afdeling en houdt zich aanbevolen voor toezending van materiaal en gegevens. Mocht u — omgekeerd — op dit gebied iets willen weten, vraagt u het dan gerust aan de heer Lupton. Wij nemen tenminste aan dat hij er geen bezwaar tegen zal hebben om eens iets terug te doen. phf

PAULUS EMIGREERT NAAR BRITSE TV

De Britse commerciële televisie-organisatie heeft voor haar gehele landelijke net 26 van het uit 39 afleveringen bestaande NTS-kinder-programma 'Paulus de Boskabouter' gekocht. Voor de resterende dertien afleveringen heeft men een optie gevraagd. De uitzending in Engeland is onder de titel 'Paulus the Woodgnome' half april begonnen met een wekelijkse frequentie.
De Engelse versie van de creatie van Jean Dulieu is in Londen nagesynchroniseerd met de stemmen van een aantal acteurs.

RUILRUBRIEK

Tom Poes - Hollewijn - Panda (te koop of te ruil) gevraagd.
Alle verhalen (boekjes of uitgeknipt) zijn welkom, zo ook legpuzzels, prentbriefkaarten, wandplaten, beeldjes, spel, reclamemateriaal, *Tom Poes*-weekblad, *Bommelbode,* verhalen uit weekbladen, enz. . . .

Aan te bieden (ruil): grote verscheidenheid *Tom Poes-, Hollewijn-* en *Panda*-verhalen, waaronder veel zeldzame, als Toovertuin, Wonderdokter, IJzervreters.

Voorstellen of inlichtingen:
G. J. Hungerink,
Rijnstraat 5a, Leiden.

Sjors van de Rebellenclub,

losse nummers of verzameld in boeken (ouder dan 1940) te koop gevraagd. Goede prijs.

A. van Saane,
Nic. Witsenkade 41, Amsterdam,
tel. 020-23 43 60.

Tom Poes

Aangeboden: Blauwe Aarde - Toovertuin - Bommelschat (knipsel) - Wonderdokter - Horror de Ademloze - Geheimzinnige sleutel - Wroegwezen (illegale uitgave) - Bommelbende (Revue) - Tom Poes ontmoet een oude bekende (zowel uit de Telegraaf als uit Tom Poes-weekblad) - Klerenkoffertje (Donald Duck) - Het betoverde schaakbord (illegale uitg.).

Te ruil voor: Telegraafknipsels, Ons Vrije Nederland, Kleine Zondagsvriend, Bommelbode, Buitenlandse Bommels, Tom Poesspel en ander goed ruilmateriaal.
Ook belangstelling voor aankoop van alle soorten Bommel-objecten.

H. R. Mondria,
Tevelingshof 8, Leiden,
tel. 01710-3 21 12.

IKE EN ZIJN STRIPS

Wist u dat generaal Eisenhower tijdens de tweede wereldoorlog aan het front stripboekjes ruilde? Het staat in de Avalanche Journal, een krant die in het plaatsje Lubbock in de Amerikaanse staat Texas verschijnt. Kenneth Irish bracht daarin onlangs verslag uit van een gesprek dat hij kort tevoren had gevoerd met de veehandelaar J. L. Drake, die destijds als sergeant onder 'Ike' had gediend.
„Als Eisenhower het front bezocht", aldus Drake, „dan had hij altijd een zak vol stripboekjes bij zich. Hij begon ze met ons te ruilen. En iedere keer, als hij weer op inspectie kwam, had hij weer andere bij zich. Kennelijk wilde hij dat we onze zorgen even zouden vergeten.
Ik zou er heel wat voor over hebben, als ik nu nog een van die boekjes te pakken zou kunnen krijgen . . ." phf

TOM POES UIT DONALD DUCK

Het verhaal „Tom Poes en de kleine groene mannetjes" is op 23 augustus in Donald Duck voltooid. Daarmee is een einde gekomen aan het jarenlange optreden van Tom Poes in Donald Duck.
We zijn benieuwd welk tijdschrift deze weekstrip - in kleuren - gaat overnemen.

TO

EN H
VAN

OMPOES

HET MONSTER
DE HOLLE WEG

TOM

EN HET
VAN DE

MONSTER
HOLLE WEG

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

TOEN TOM POES OP EEN KEER EEN BEZOEK AAN Z'JN VRIEND BRACHT, TROF HIJ HEM AAN IN EEN ZEER BLIJDE STEMMING.

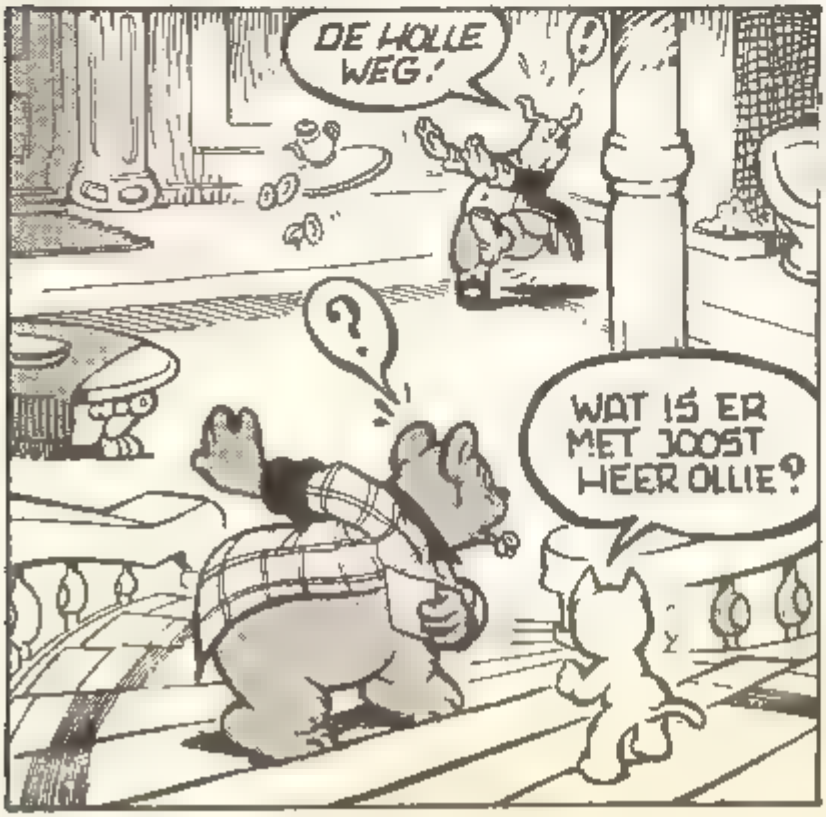

IK BEN AAN HET HOF ONT-BODEN!
MARTEN TOONDER STUDIOS
IK VERTREK DIRECT – EN ALS IK DAN DOOR DE HOLLE WEG GA ZAL IK ER IN EEN PAAR UREN ZIJN, DENK IK!
ONDER DRUK – DAT IK AAR HET OF GA, ENK IK!
VOLG ME, TOM POES! IK HEB REEDS EEN PAAR RIJTUIGEN BESTELD OM ONS NAAR DE KONING TE RIJDEN!

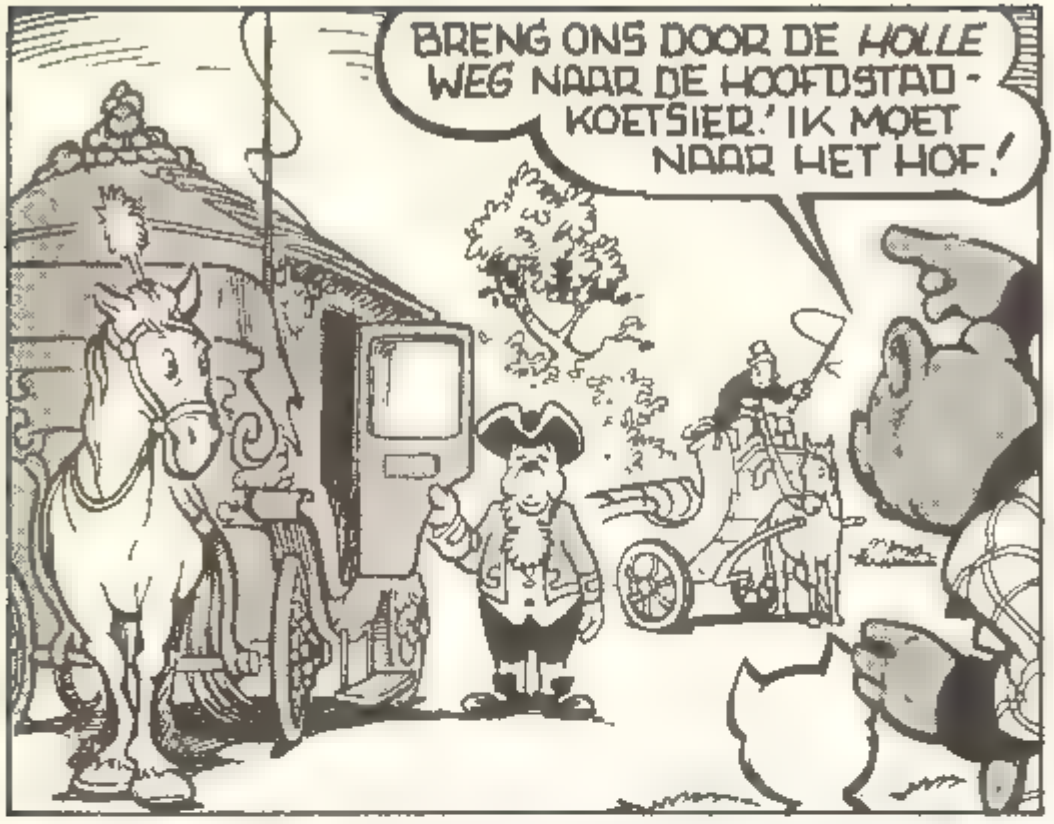
BRENG ONS DOOR DE *HOLLE WEG* NAAR DE HOOFDSTAD - KOETSIER! IK MOET NAAR HET HOF!

?

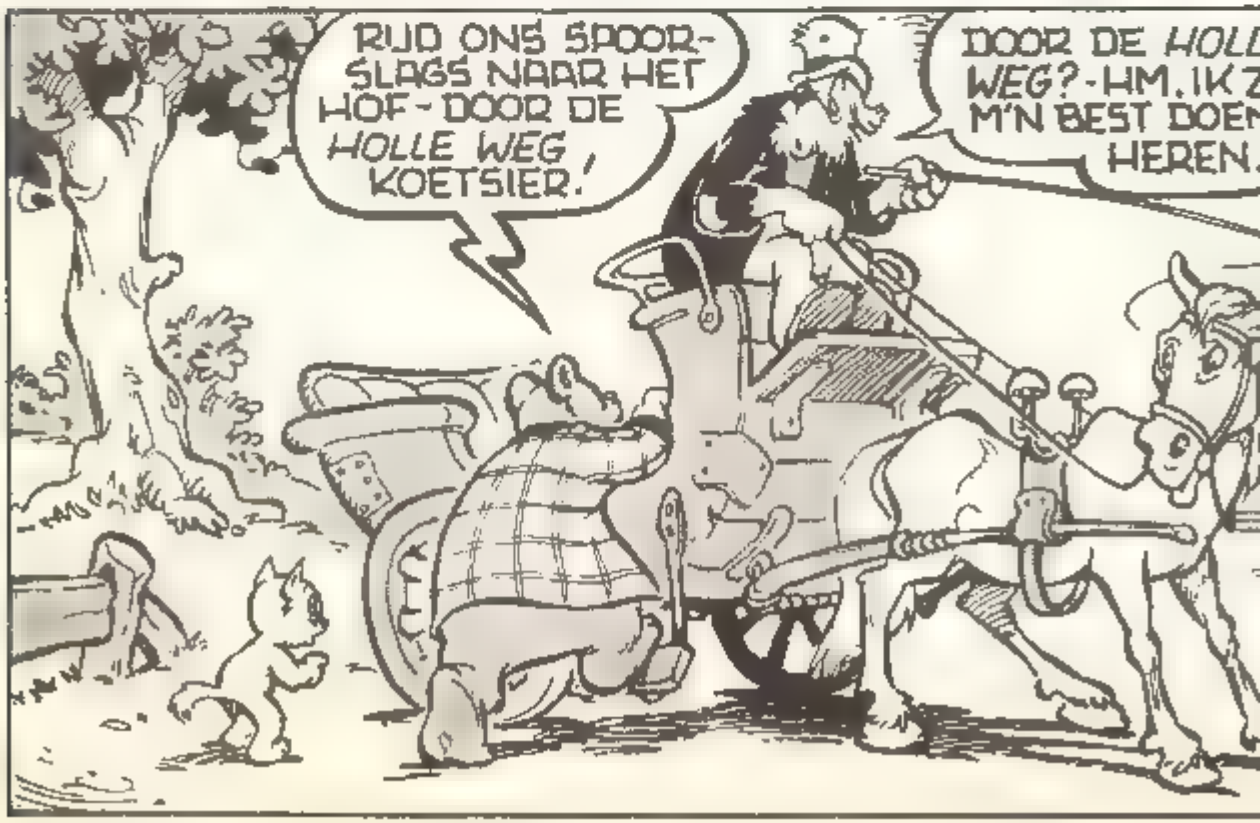
RIJD ONS SPOORSLAGS NAAR HET HOF - DOOR DE *HOLLE WEG*, KOETSIER!
DOOR DE *HOLL*
WEG? - HM, IK Z
M'N BEST DOEN
HEREN.

HELP!
NEE!

MERKWAARDIG, ZOVEEL VREES DIE VOERMAN HEEFT OM NAAR HET HOF TE GAAN!
JA- DAN MOETEN WE HET ANDERE RIJTUIG MAAR NEMEN -

MAAR IK WEET NIET ZEKER OF WE ZULLEN AANKOMEN - WANT IN DE HOLLE WEG HUIST EEN VRESELIJK MONSTER!
MONSTER?

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL IS AAN HET HOF ONTBODEN EN RIJDT NU NAAR DE HOOFD-STAD LANGS DE KORTSTE WEG.

ZON MONSTER ZAL NOOIT EEN HEER AANVALLEN, DIE OP WEG IS NAAR HET HOF_ WAT JIJ TOM POES ?
DAT LIGT AAN HET SOORT MONSTER HEER OLLIE!

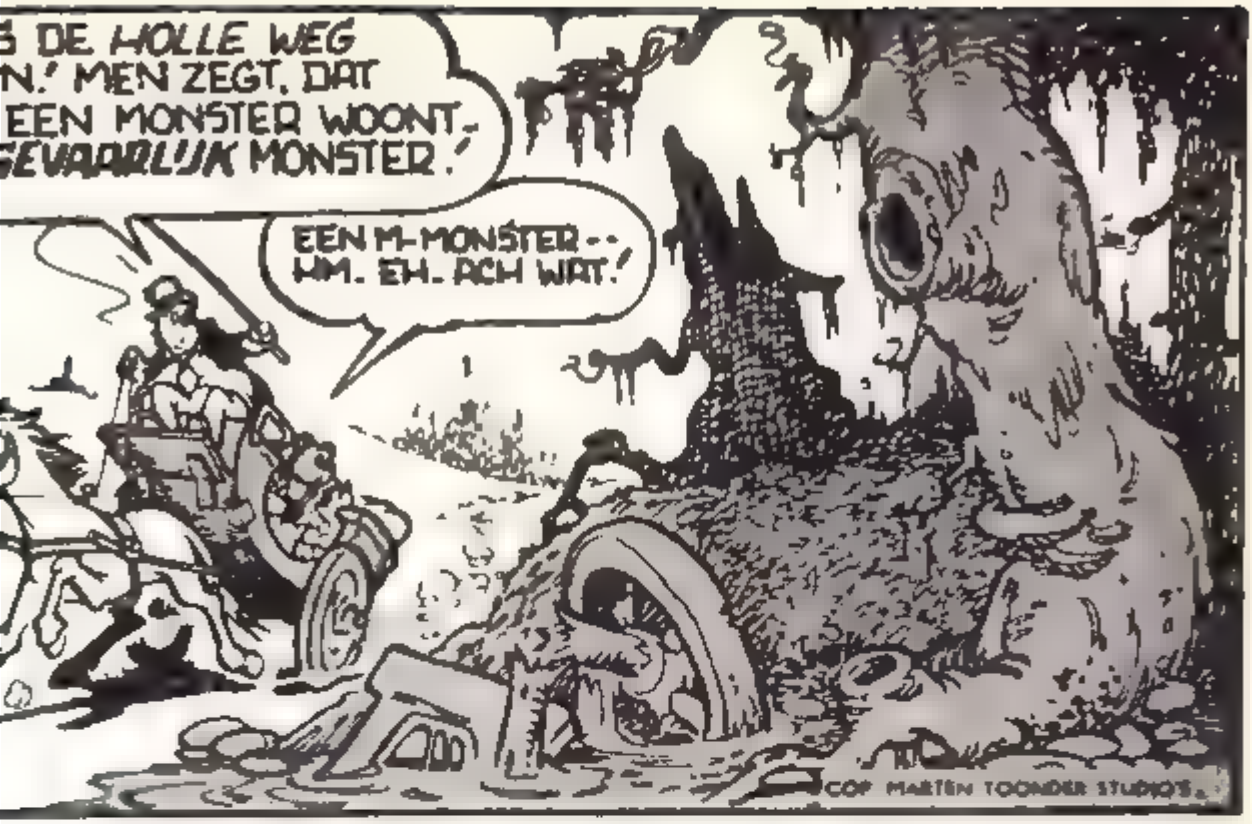
S DE HOLLE WEG
N.' MEN ZEGT, DAT
EEN MONSTER WOONT.-
GEVAARLIJK MONSTER.'
EEN M-MONSTER --!
HM. EH. ACH WAT!
COP MARTEN TOONDER STUDIO'S

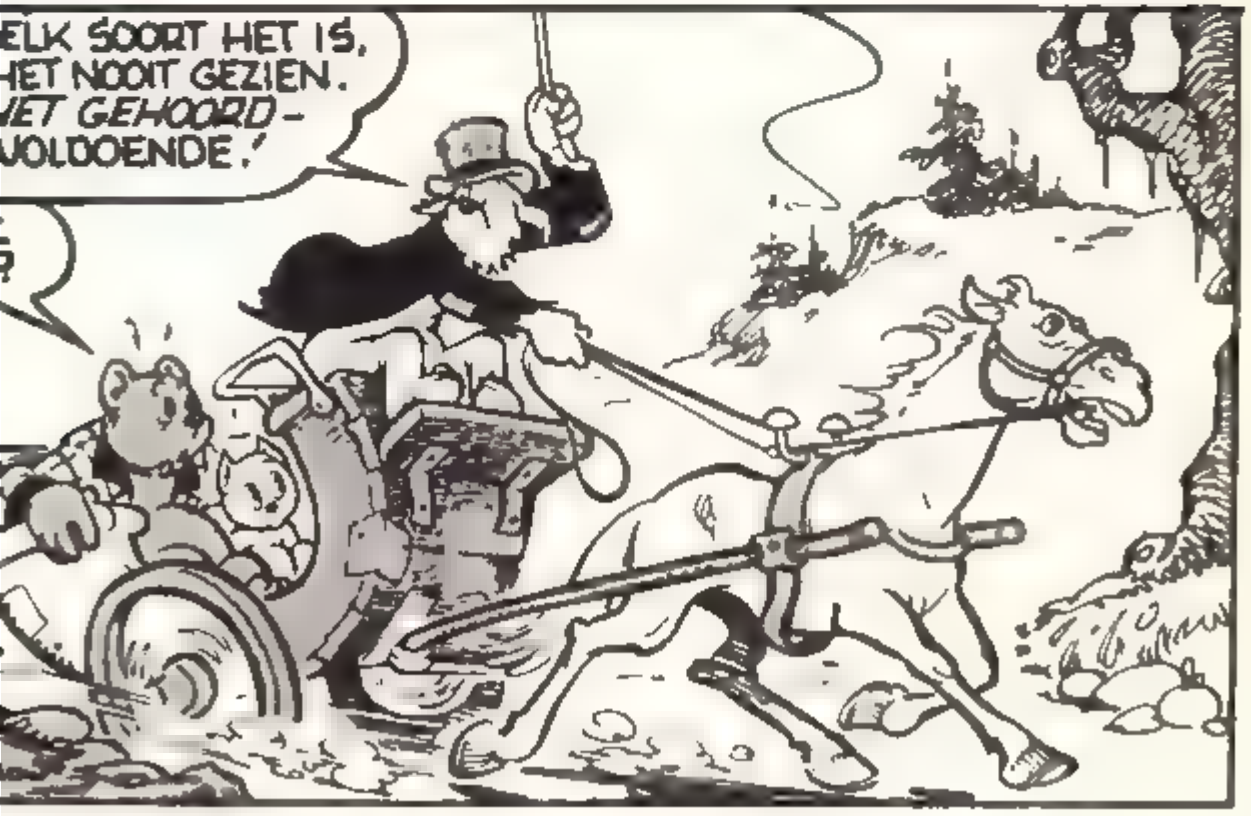
ELK SOORT HET IS,
HET NOOIT GEZIEN.
IET GEHOORD -
VOLDOENDE.'
G

EEN ONBESCHRIJFELIJK GELUID... EEN SOORT HOL GELACH - VERSCHRIKKELIJK!

HAHAHOHOH
HIHOHOHOHAH
OOEHOE

W-W-W WAT W-WAS DAT- TOM P-POES?
DAT MOET HET MONSTER ZIJN HEER OLLIE!

A
HELP!
HET M-MON-MONSTER! WWAAR? TTOM POES.!
L-LOOP NIET WEG.! L-LAAT EEN HEER NIET ALLEEN IN DE LIJE DES GEVAARS.!
LODEN HEER OLLIE.!
O-H-HALLO! H-HEBT U HIER SOMS ERGENS EEN MONSTER GEZIEN ?

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL - DIE OP WEG IS NAAR DE KONING - HEEFT IN DE BERUCHTE *HOLLE WEG* EEN ZEER VREEMDE ONTMOETING.....

HEBT U DAAR-
NET GEEN MONSTER
HOREN BRULLEN?
HIER ULAKBIJ?
EEN MONSTER?
KOM-KOM!
DAT GESCHREEUW
LEIDT TOT NIETS--
HET IS ERGER VOOR
MIJ DAN VOOR JOU,
JONGE VRIEND!
IK BEN EEN HEER VAN STAND
DIE AAN HET HOF ONTBODEN IS-
EN HIER STA IK NU-EENZAAM-
D-DOOR IEDEREEN VERLATEN--
BE-BEDREIGD D-DOOR EEN
M-MONSTER.. ALS JE BEGRIJPT
W-WAT IK BEDOEL..

BOE-HOEOE!
S-STIL! HUI-HUIL N-NIET Z-ZO..... IKKIK_IK BEN T-TOCH B-BIJ JE? N-NIET Z-ZO B-BANG Z-ZIJN BE-BE-D-DOEL IK- ALS JE BE-BEGRIJPT WWAT IK BEDOEL...
IKKIK-IK-HIK-KIK-IK H-HUIL T-TOCH-SNIK-OOK N-NIET??N-NEEM EEN U-VOORBEELD A-A-AAN..SNIK_AAN MIJ!
BOE-OE OE!
BO HE
T-TO P. PO
COP MARTEN TOONDER STUDIO'S

TOM POES, DIE MERKTE, DAT ZIJN VRIEND WAS ACHTERGEBLEVEN, BLEEF AARZELEND STAAN TOEN HIJ IN DE VERTE EEN AANZWELLEND GEBRUL HOORDE-

BOEOE OOAAH!

DAT MOET HET MONSTER ZIJN! HEER OLLIE IS IN GEVAAR!

E-OE-OE!
ET MONSTER!
OE-OE!

M
ES!

HELP!

WEES TOCH NIET ALTIJD ZO WILD, JONGE VRIEND! ZIE NU EENS HOE BANG JE DIE ARME VREEMDELING MAAKT!

?

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL EN TOM POES DIE OP WEG ZIJN NAAR HET HOF HEBBEN IN DE BERUCHTE *HOLLE WEG* EEN VREEMDE ONTMOETING.

IK HOORDE HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG BRULLEN! IK DACHT, DAT U IN GEVAAR VERKEERDE, HEER OLLIE!
IK?

DAAR LOOPT H'J - HEER OLLIE! LAAT HEM GAAN EN KOM MEE.
BOE-HOE!

WE MOETEN NAAR HET HOF. EN WE Z'JN AL LAAT!
JA-JA--
MAAR WAT KOMT DAAR AAN. TOM POES?
UNICE TWEE.

LEGERR... HALT!
!
?

AAN HET HOF WAS MEN BANG, DAT U DOOR HET ONDIER WAS AANGEVALLEN - UW KOETSIER MELDDE DAT.'
AH, IK BEGRIJP HET AL...

U KOMT OM MI
BESCHERMING
DIE SOLDATEN
NAAR HET HO
TE BRENGEN

ERSCHONING!
EEN VAN U SOMS
MMEL -
VIER B.?
DIE BEN IK GOEDE VRIEND! WAT IS ER AAN DE HAND?
NEE-NEE- GEEN BRAND - HET IS HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG - DAT IS DE KWESTIE!
U ONDER
S VAN
F!
O NEEN, DAT IS NIET MOGELIJK!
MIJN OPDRACHT IS SLECHTS, OM U ONDER BESCHERMING VAN HET LEGER NAAR HET HOF TE GELEIDEN!

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL EN TOMPOES_ DIE OP WEG ZIJN NAAR HET HOF_TREKKEN ONDER GELEIDE VAN EEN LEGERMACHT DOOR DE BERUCHTE *HOLLE WEG*–

HET IS ERG ARDIG VAN … OM ONS MET HET LEGER … KOMEN BESCHERMEN--- ER SCHIJNT HIER EEN **MONSTER** TE HUIZEN!

5

MIJN OPDRACHT IS SLECHTS OM U MET HET LEGER TEGEN HET MONSTER TE BESCHERMEN!

!

ZEG EENS, JONGE VI… DENK JE SOMS, DAT J… LEUK BENT ? EEN BO… DIE AAN HET HOF OI… IS, LAAT NIET MET ZIC… WAT JIJ, TOM POES ?

O NEEN! VOLSTREKT NIET!

IK?

VREEMD- DAT MOET EEN DENKFOUT ZIJN...
WINDT U NIET OP, HEER OLLIE? KIJK- DAAR IN DE VERTE LIGT EEN KASTEEL!

PARDON!
JE HEBT GELIJK, TOM POES! DAAR LIGT HET KONINKLIJK PALEIS!
JA! WE ZIJN ER EINDELIJK!

BAH! DIT IS MEER, DAN EEN HEER VERDRAGEN KAN!
KALM, HEER OLLIE! HIJ MEENT HET NIET ZO KWAAD!

HIJ HOUDT MIJ VOOR DE GEK! LAAT ME GAAN - IK *NEEM* DIT NIET LANGER!

U VERGIST ZICH - WAARDE HEER!
DAT IS HET KONINKLIJK PALEIS!
EEN VERMAKELIJK MISVERSTAND.
?
O, NEEN! GEEN AANVAL! DE TROMPETTERS MELDEN SLECHTS UW KOMST!
TETTE-TEEEEET
© OP MARTEN TOONDER STUDIO'S

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL, DIE AAN HET HOF ONTBODEN IS, WORDT DOOR EEN OFFICIER NAAR DE KONING GEBRACHT

WIJ, BOMMELS, KENNEN ONZE MANIEREN! SIERLIJK EN BEHEERST_ WAARDIG EN KALM_ DAT HEEFT MIJN VADER MIJ GELEERD!
HA! IK ZAL U TONEN HOE EEN HEER ZICH.....
SSST!
STIL, HEER OLLIE!

ZIJNE MAJESTEIT KAN U ONMIDDELLIJK ONTVANGEN, HEREN! LOOPT ECHTER ZACHT EN SPREEKT NIET TE LUID..
DE KONING LIJDT NAMELIJK AAN HEVIGE HOOFDPIJNEN EN VERFOEIT LAWAAI!
LAWAAI ?
EEN BOMMEL MAAKT NOOIT LAWAAI!!
SSST!
SSST!
SST!
HOFARTS

VOLG ME, JONGE VRIEND.!
PAS OP, HEER OLLIE.!

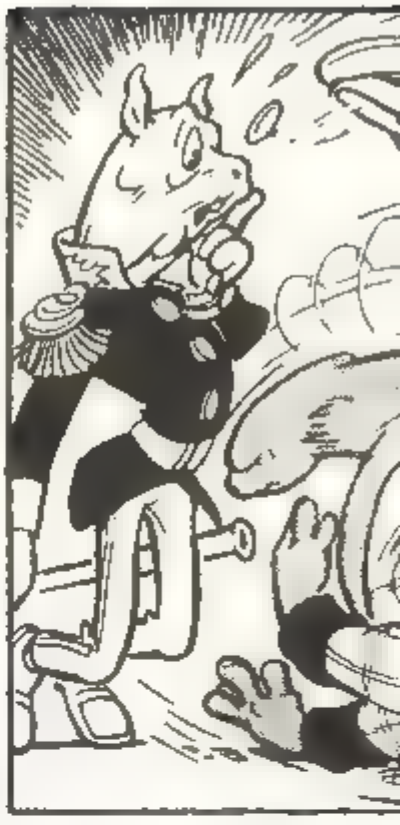

COP MARTEN TOONDER STUDIO'S

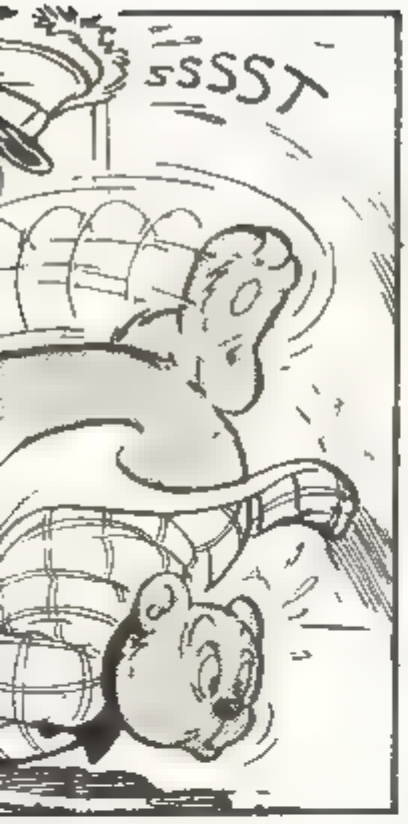
SSSST

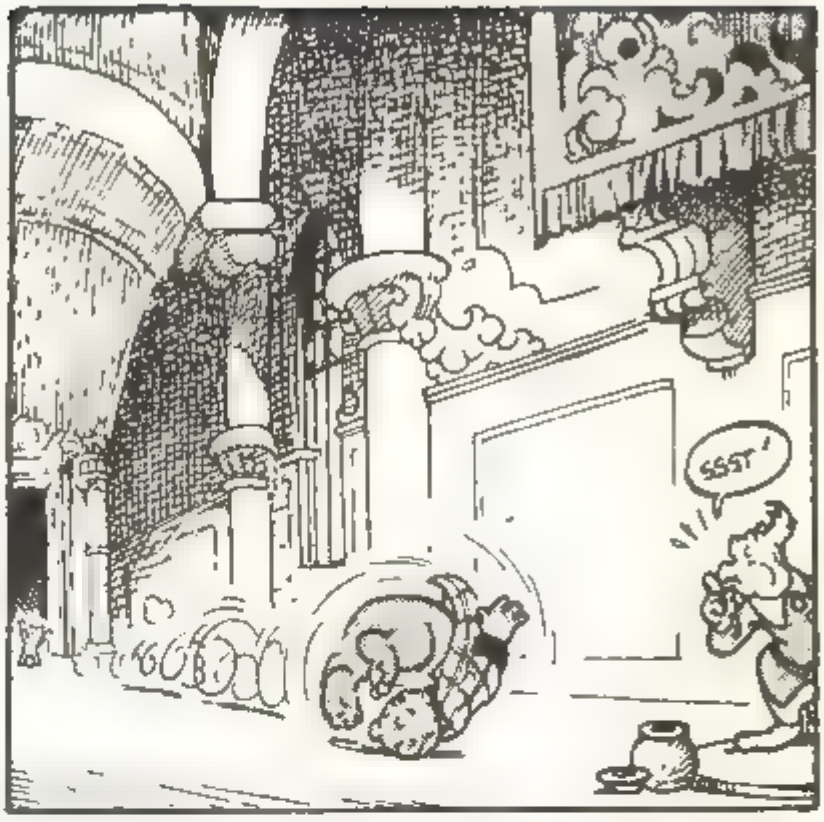
SSST!

SSST!

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

NADAT HEER BOMMEL ZIJN OPWACHTING GEMAAKT HEEFT BIJ DE KONING WORDT DE VORST OVERSPANNEN WEGGEDRAGEN-

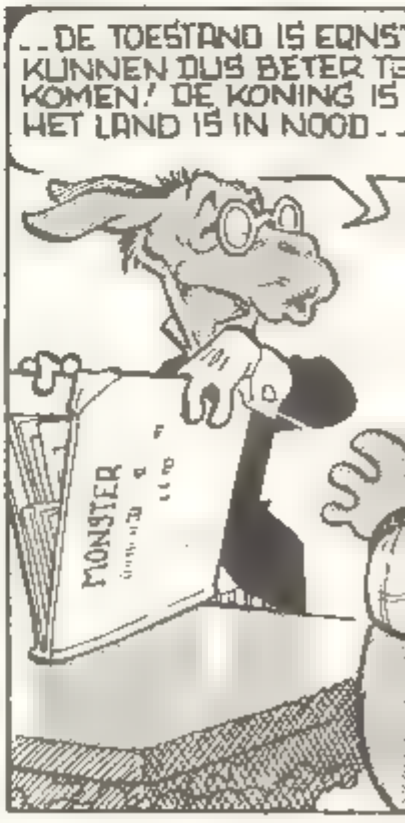

E
AT
IS.'
GOEDE MIDDAG, HEREN.'

IK BEN DE SECRETARIS DES KONINGS EN HET IS MIJN TAAK U OP DE HOOGTE TE BRENGEN VAN UW TAAK- - - ZIJNE MAJESTEIT IS TE ZWAK OM DAT PERSOONLIJK TE DOEN-
MONSTER DOSSIER 45 151

TIG - WE
ER ZAKE
ZIEK EN
- - - -

..EN DE OORZAAK DAARVAN ZAL IK U THANS AAN DE HAND VAN DIT DOSSIER VERKLAREN!

BERICHT 4712 : IN DE OMGEVING VAN DE HOLLE WEG HOUDT ZICH EEN MONSTERLIJK GEDROCHT OP, DAT EEN PANIEK ONDER DE BEVOLKING HEEFT VEROORZAAKT..

--HET LEGER, DAT UITGEZONDEN WAS OM HET MONSTER TE VANGEN HEEFT ZICH - UITZINNIG VAN SCHRIK - IN HET NIEUWE KANAAL GESTORT!
KIJK EENS NAAR DIT, TOM POES! HONGERSNOOD IN LUTJEWIER!
--EN BRAND!
___ DE BRUG OVER DE AA IS DOOR VLUCHTELINGEN UIT ZIJN VERBAND GERUKT!
O-OVERSTROMING-O-ONTZETTEND!
JA-T IS ERG!

HET IS V-VA-VRESELIJK! GEEN WONDER, DAT DE KONING OVERSPANNEN IS---
INDERDAAD!
HET VERHEUGT M
DAT U DE TOESTAN
HELDER ZIET - WAN
ZIJNE MAJESTEIT MI
DAT ER IN DIT LAND
EEN IS, DIE DIT MO
KAN TEMM

RG ?
IS BAR !!
IS.. HET IS
ESELUK
JE BEGRIJPT,
IK BEDOEL !
SCHEI UIT, TOM POES !
IK WIL NIET, DAT IEMAND
JAN JOUW LEEFTIJD DIT
ALLEMAAL LEEST !
IK HOOP, DAT U
DOOR DIT KORTE
OVERZICHT INZIET
WELK EEN GEVAAR
DIT MONSTER
VORMT !!
J-JA ----
'T IS ERG !
'T IS BAR
BE-BEDOEL
IK ...
U !!
O, JA ?
W-WIE
IS DAT ?

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

IN OPDRACHT VAN DE KONING TREKT HEER BOMMEL UIT OM HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG TE GAAN VERSLAAN.

LEVE DE OVERWINNAAR
LEVE DONNER
VIERT RUSTIG FEEST, GOEDE LIEDEN! DE STRIJD IS ZO GOED ALS GEWONNEN!
HM-

HT VAN MEL IS AANBAAR OUIST, RDIG.
JA MAAR DIE VAN HET MONSTER OOK ZO TE ZIEN!
EH-- HM!!
EH- W-WAT BEDOEL JE D-DAAR MEE?

B-BE-BEDOEL JE SOMS, DAT HET *MONSTER* **DIT** GEDAAN HEEFT.. ?
HET ZIET ER WEL NAAR UIT, VINDT U NIET, HEER OLLIE ?

HOLLE WEG

GA JIJ MAAR VAST VOORUIT EN KIJK EENS OM DIE HOEK DAAR.. DAN ZAL IK.. EH.. DAN KAN IK INTUSSEN MIJN ZWAARD GEREED MAKEN...

KOMAAN.. H-HEB GEEN ANGST, JONGE VRIEND! ALS.. EH.. ALS ER GEVAAR DREIGT DEK *IK* JE IN DE RUG, NIETWAAR ? VOORUIT!

M- IK WIL
ER TOCH EVEN
TBLAZEN ---
..UH.. IK BEN
AT MOE, TOM
POES..
NIET WACHTEN, HEER BOMMEL! U BENT TOCH VAN PLAN DE BEVOLKING TE REDDEN, NIET WAAR??
J-JA, M-MAAR WIE REDT MIJ...?
DENK DAAR EENS AAN!
AOOOOAHA OOAA

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL NADERT DE HOLLE WEG WAAR HIJ - IN OPDRACHT VAN DE KONING - EEN MONSTER GAAT VERSLAAN. EEN NADEREND GEBRUL MAANT HEM TOT VOORZICHTIGHEID.

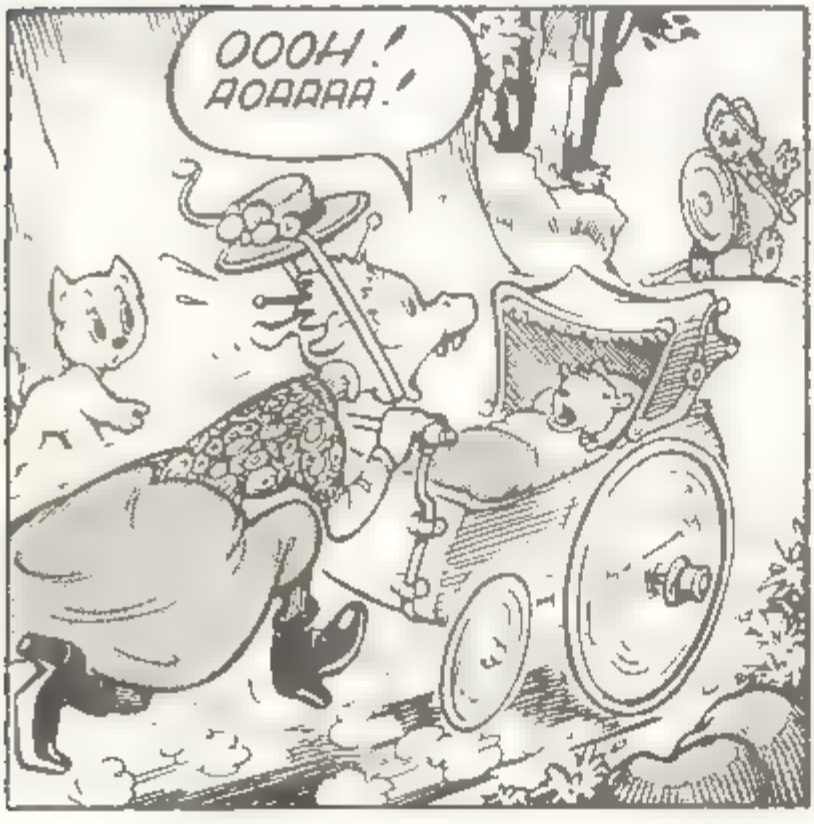

AOOEH!!
WACHT EVEN!
HUH?
KOM MAAR TERUG, HEER OLLIE! HET IS GEEN MONSTER!
EN ANGST, EDERTJE! STA KLAAR M U TE ESCHERMEN!
KALM MAAR, KALM...
!?
HM.. EEN NERVEUS IEMAND!
OOO!

VLUCHT!
WIJ HEBBEN HET MONSTER IN DE VERTE GEZIEN!

IK GELOOF HELIJS, DAT DEZE BRAVE LIEDEN NOG NIET WETEN, DAT EEN HEER VAN STAND HIER KLAAR STAAT OM HEN BIJ TE STAAN...

HALT, NIET DRINGEN, WIJ BOMMELS GAAN ALTIJD VOOR - OOK ALS ER GEVLUCHT MOET WORDEN!

HELP

JLUCHT!!
HET MONSTER!

ORDE! KALMTE! BEDENKT, DAT DE KONING MIJ SPECIAAL HEEFT UITGEZONDEN OM UW MOEILIJKHEDEN EVEN OP TE LOSSEN!

DE VERWOESTINGEN DIE DIT MONSTER AANRICHT, ZIJN ONBESCHRIJFELIJK!

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

MET VEEL PRACHT EN PRAAL IS HEER BOMMEL UITGETROKKEN OM HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG TE VERSLAAN MAAR..

WAT VERSCHRIKKELIJ
EEN HEER VAN MIJ
STAND- ONDER DE U
GELOPEN DOOR
VLUCHTEND VOLK!..

--OMDAT HIER EEN MONSTER IN DE BUURT ZIT__?

HET M- MONSTER Z-ZIT HHIER IN D'-DE B-BUURT!

T-TO
P_ PA
MON
ERGE

HEER OLLIE!
HEER OLLIE!!

IK!
IN
OET

WAT EEN SLECHTE MANIEREN! DAAR LOOPT MEN OVER EEN BOMMEL HEEN-ALSOF HET NIETS IS!
EN WAAROM? ALLEEN MAAR OMDAT HIER EEN MONSTER IN DE BUURT ZIT...

OM P. POES!
S OP.' HET
STER ZIT HIER
ENS VERSCHOLEN.

DAT WEET IK- IK BEN HEM GAAN ZOEKEN!
GAAN ZOEKEN? JIJ ALLEEN? TERWIJL IK, JE BESTE VRIEND, HIER ONBESCHERMD ACHTER-BLEEF? HOE KON JE?!

MAAR IK HEB HET MONSTER GEZIEN! HET KOMT DEZE KANT OP!
W-WAT?! H-HIERHEEN? OEMPF... V-VL-VLUCHT!

KIJK!

TA-TA!
OP ZO'N MANIER VERSLAAT U HEM NOOIT! VOORUIT-TREK UW ZWAARD!
SCHEI TOCH UIT, JONGE VRIEND-DIT IS IMMERS HELEMAAL GEEN MONSTER!

HÈ..??
HIJ LOERT OP ONS! WE KUNNEN BETER DEKKING ZOEKEN, HEER BOMMEL!
HA-HA! RUSTIG AAN.
TURULU?
DIT IS TOCH DIE AARDIGE, BEDEESDE VREEMDELING, DIE IK HIER EEN TIJDJE GELEDEN TEGEN HET MONSTER HEB BESCHERMD!?
?

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

OP ZOEK NAAR HET MONSTER ONTMOET HEER BOMMEL DE BANGE VREEMDELING, DIE HIJ AL VROEGER IN DE HOLLE WEG ONTMOET HEEFT.

LEUK JE WEER TE ZIEN, JONGE VRIEND! BLIJF MAAR IN MIJN BUURT - IK ZAL WEL OP JE PASSEN!
PAS TOCH OP, HEER OLLIE! DIT IS IMMERS HET MONSTER!

FOEI, TOM POES! IK SCHAAM ME VOOR JE!
ZWIJG!!! JE BELEDIGT EEN HULPELOOS, ZWAK SCHEPSEL!
MAAR U ZIET TOCH ZELF..
GA LIEVER DE OMTREK EENS VERKENNEN!

DE MIJ ONDEN LOZE IJ BENT R TE N!
OH-- AAAH!

KIJK.. WANNEER HET OOIT NADERT DAN TREK IK MIJN MACHTIG ZWAARD EN MET EEN KRACHTIGE ZWAAI DOORKLIEF IK.....

HELA... WAAROM LOOP JE WEG, JONGE VRIEND ? ZÓ KAN IK JE NIET BESCHERMEN!
KOM MAAR TERUG BIJ OOM OLLIE.. DAN ZAL IK MIJN ZWAARD WEGDOEN
COP MARTEN TOONDER STUDIOS

MISSCHIEN H
JE BANG GEM
ACH JA - DE KR
EENS BOMMELS
VERSCHRIKKE
MAAR WEES MAA
NIET BANG---

KIJK- EEN HEER VAN MIJN KRACHT HOUDT ZO'N MONSTER BIJ WIJZE VAN SPREKEN IN DE PALM VAN ZIJN HAND - ALS JE BEGRIJPT WAT IK BEDOEL---
?

...EN ALS HIJ JE
PROBEERT TE DO
SLA IK TOE...

EB IK
AAKT?
RACHT
IS IETS
UKS!'
TR

...IK ZAL JE MET EEN *EENVOUDIGER* VOORBEELD LATEN ZIEN WAT IK BEDOEL KOM MAAR EENS HIER...
UH?

OOIT IETS
DEN DAN
EN...

OOOH
N-N-NIET
S-SLAAN...!
?

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL, DIE OPDRACHT VAN DE KONING HEEFT GEHAD OM EEN MONSTER TE VERSLAAN HEEFT ONDERWEG VRIENDSCHAP GESLOTEN MET EEN ANGSTIGE VREEMDELING.

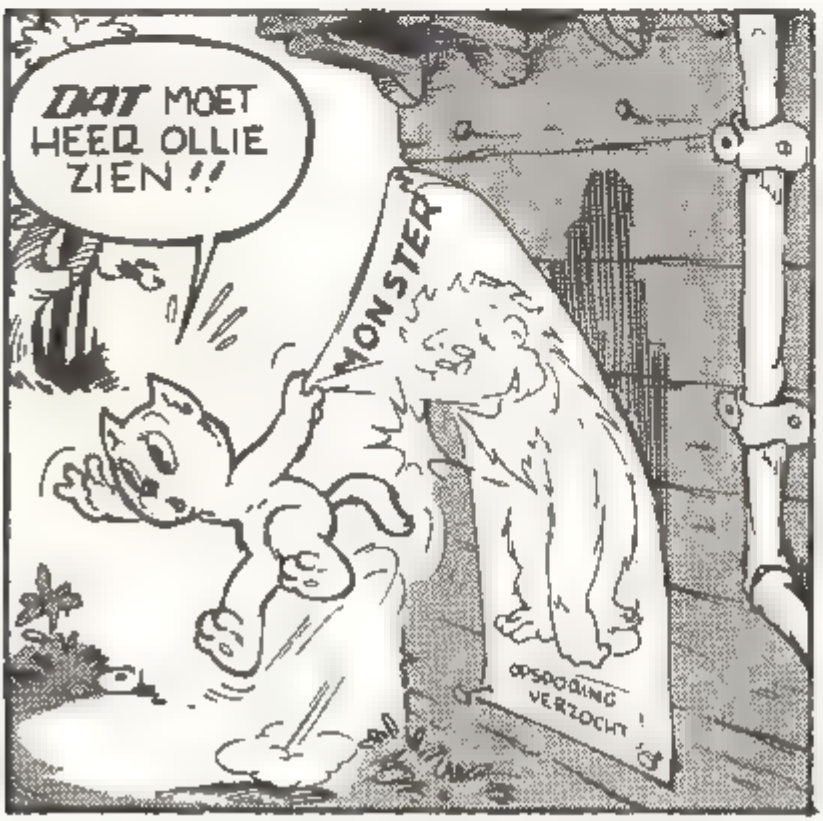

URRR...
URRR..

...EN INTUSSEN DOET TOM POES EEN VREEMDE ONTDEKKING..
HÈ!?
OPSPORING VERZOCHT

OH..

IK WEET NU ZEKER WIE HET MONSTER IS - HET STAAT OP DIT PAPIER!
SCHREEUW TOCH NIET ZO, JONGE VRIEND! JE MAAKT IEDEREEN BANG HET SCHRIKKEN-- . EH WAT IS DAT?!

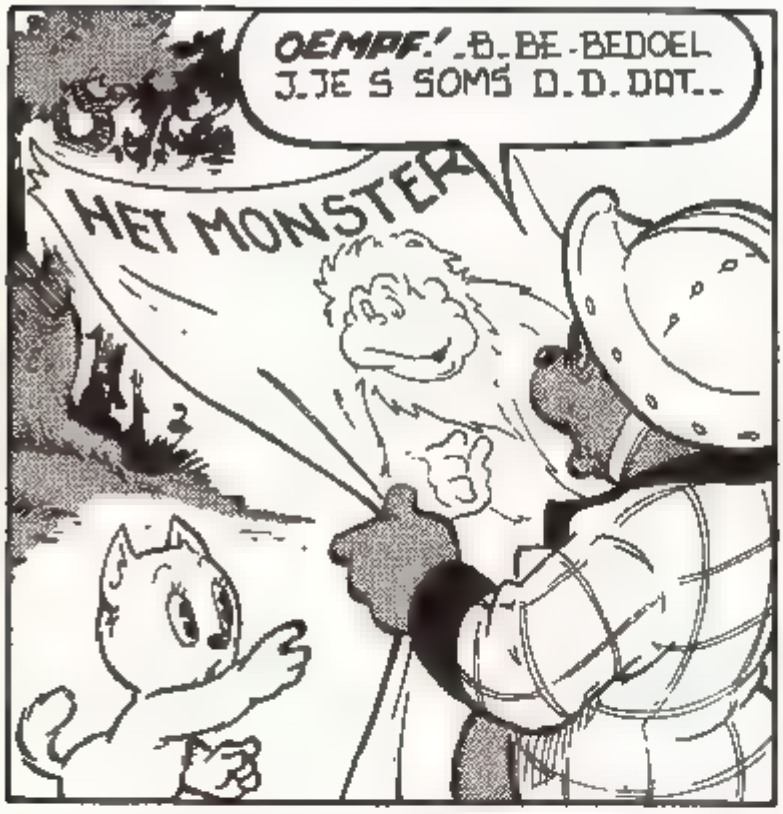
OEMPF!..B..BE-BEDOEL J.JE S SOMS D.D.DAT..
HET MONSTER

..DAT HIJ VOOR HET MONSTER AANGEZIEN WORDT??
O-
NI
MONSTER

S-STIL MAAR, STIL MAAR.. DIT M-MOET EEN SOORT..EH.. EEN SOORT VERGISSING ZIJN DENK IK..EH... HOEWEL...
DIT BILJET.. ..AHUM
MM-MM MONSTER SNIFF..
COP. MARTEN TOONDER STUDIOS

IK B-BEDOEL..HUIL M
NIET... IK VIND JE
BEST AARDIG, HOO
HOE MOET DAT NOU
TOM POES? IK KAN
ZACHTE WEZENTJE TO
NIET GEVANGEN NEME

O-OH,
EE...!!!
JA, HIJ IS
HET MONSTER
HEER OLLIE!

B-BOE-HOE-OE AAAAA!
IKKE..BOEHOE..MONSTER!
OOOAAAAAHOE-OEHOE..

IKKE
MONSTER!
...SNFFF..

TOEN DE NACHT VIEL WAS
HEER BOMMEL NOG STEEDS
AAN EEN VERSCHRIKKELIJKE
TWEESTRIJD TEN PROOI.
DOCH TOM POES HAD INTUSSEN
EEN PLAN BEDACHT.....
HEER OLLIE!
IK HEB EEN
IDEE!

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL HAD VAN DE KONING OPDRACHT ONTVANGEN OM EEN MONSTER TE GAAN VANGEN— DAAR DIT MONSTER ECHTER EEN ZACHTAARDIG SCHEPSEL BLIJKT TE ZIJN, VERZINT TOM POES EEN LIST OM HET TE KUNNEN REDDEN.

HEER BOMMEL HEEFT HET MONSTER GEVANGEN, MENEER DE WACHTER! HIJ KAN OVER EEN HALF UUR HIER ZIJN!
WEL, WEL! DAT IS HET BESTE NIEUWS SINDS JAREN!

BEGRIJPT U, HEER BOMMEL? WE DOEN NET, ALSOF U HET MONSTER GEVANGEN HEBT!
JA, JA DAT IS DUIDELIJK. EN ALS IEDEREEN MIJ DAN TOEJUICHT, VRAAG IK DE KONING DIT ARME BAASJE VRIJ TE LATEN - HEEL GOED, JONGE VRIEND! MAAK VOORT!

... EN TOM POES HOLT NAAR DE HOOFDSTAD.

HERAUTEN
HET GOEDE
MAKEN EN
OMT. WENEND
STRAAT OP.

WELDRA WAPPEREN VLAGGEN VAN ALLE TORENTRANSEN EN ADEMLOOS WACHT MEN OP DE OVERWINNAAR...

... DOCH TERWIJL HEER BOMMEL ZIJN BESCHERMELING ZACHTJES MOED INSPREEKT, ZIET HIJ NIET HOE EEN ANDER ONDIER TUSSEN DE MENIGTE IS GERAAKT ...

MMEL!
M GOED
!
WAT EEN VRESELIJK MONSTER IS DAT!
WAT EEN KLAUWEN!
WAT EEN HAREN!
DIE BOMMEL DURFT!!
HIJ IS EEN HELD!
KIJK DIE HOUDING!
COP. MARTEN TOONDER STUDIOS
!
N-NIET DOEN! DAT WAS DE AFSPRAAK NIET!
HELP!
HELP!
!!!
HELP
HELP!

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HEER BOMMEL, DIE IN OPDRACHT VAN DE KONING EEN MONSTER HEEFT GEVANGEN, STAAT OP HET PUNT EEN ZEGETOCHT MET ZIJN BUIT DOOR DE STAD TE MAKEN-

DOOR HET ZIEN VAN EEN MUIS RAAKT HET ARME OVERSPANNEN SCHEPSEL ECHTER ZO GESCHOKT DAT HET ALLE BEZINNING VERLIEST.

VLUCHT!

HET MONSTER VALT AAN!

HELP!

V-VRESELIJK, TOM POE
ARME MONSTER! AL
MAAR GEEN KWAAD
WAT MOETEN WE BEG

-LO- LOOPT
G-ACH-ACH-
IT NU...!?
T MOETEN WE
OEN?? EH-
DE- BEDOEL-
TOCH IETS
OM P. POES'
LEVE BOMMEL
COP MARTEN TOONDER STUDIO'S

ES.. DAT
S ZE HET
DOEN--
INNEN?
ER ACHTER
AAN, HEER
OLLIE!
NAAR HET
PALEIS

HET
M-MONSTER!!
HIJ IS HET
PALEIS IN-
GEVLUCHT!
JA.. EN DE
KONING LIGT
DAAR ZIEK!
ACH-HOE MOET
DAT AFLOPEN?

OEI!!
OOH!
HELLP!
SSSSTT!
WIJ HEBBEN
MPF HOOFDPIJN
OEMPF..
EN INDERDAAD - HIER LIGT DE ZIEKE VORST TE BED IN ZIJN VERLATEN KASTEEL - SLECHTS DE TROUWE HOFARTS ....
-- MAAR NEE..

TUT-
TUT-
OOH!
WATER-
OEMPF!
WATER

TURULU?
EEN KOEL
WATER

DDPIJN-
DER..
FFFF..
ONS.
EEN HOOFDPIJN POEDER.....
MPFF--OCH-OCH-
WIJ HEBBEN-PFF-
HOOFDPIJN!
OOK DEZE NEEMT DE VLUCHT- EN NU IS DUS DE KONING GEHEEL ALLEEN — EEN WEERLOZE PROOI VOOR HET BINNEN-DRINGENDE MONSTER
LIJK--
E HAND!
BRENG
!
WATER ?
WATER---
EINDELIJK!!
DAAR VOOR KRIJG JE HET KRUIS VAN VERDIENSTE----
WIE JE OOK BENT-

TOM POES

EN HET MONSTER VAN DE HOLLE WEG

HET MONSTER, DAT DOOR HEER BOMMEL NAAR DE HOOFDSTAD WERD GEVOERD, RAAKT ZÓ VAN STREEK, DAT HET UIT ANGST HET KONINKLIJK PALEIS BINNENDRINGT- DE GEHELE HOFHOUDING VLUCHT IN PANIEK-

ACH-ACH--WAT EEN TOESTAND! DE KONING ZOU WEL EENS VAN DE SCHRIK KUNNEN STERVEN-
EN WIE ZOU HIJ DAN DE SCHULD GEVEN, DENK JE?
KOM MEE, HEER OLLIE!
17
COP MARTEN TOONDER STUDIO'S

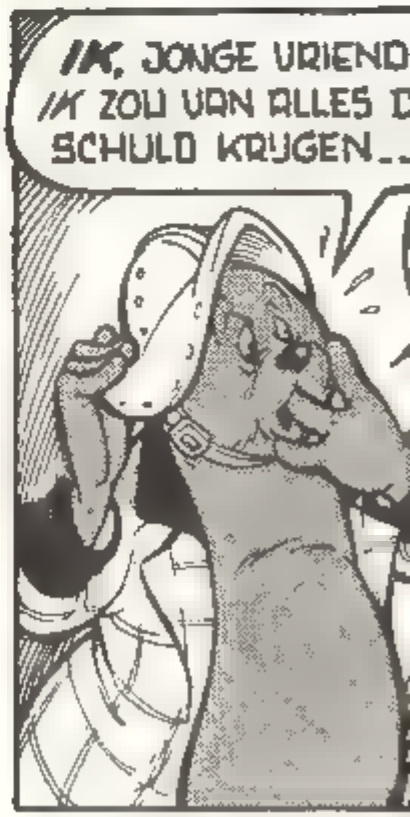

HELP!
HET PALEIS LOOPT LEEG, HEER OLLIE! DE KONING LIGT ALLEEN!

J-JA! D-DE ZIEKE KONING! ALS DAT ARME MONSTER HEM MAAR NIET LAAT SCHRIKKEN!
DE STAKKERD WAS ZO BANG - EN ZONDER MIJN LEIDING WEET HIJ NIET WAT HIJ DOET...
WE MOETEN ER ACHTER AAN!

E
!
ACH-HET IS MOEILIJK EEN HEER EN EEN BOMMEL TE ZIJN! WAT MOET IK NU TOCH BEGINNEN?
VERDER GAAN! NAAR DE SLAAP-KAMER - VLUG!

GOED JE ZULT JE ZIN HEBBEN - IK HOOR HET MONSTER HIER BINNEN EN IK GA ACHTER HEM AAN....
KLOP... KLOP

--MAAR IK G-GA M-MIJN ONGELIJK T TE-TEGEMOET D-DAT VOEL IK, TOM POES!
ACH-ZO'N MONSTER IS NIETS VOOR EEN HEER-IK HAD ER NOOIT AAN MOETEN BEGINNEN-
---EN TOEN IEDEREEN WAS GEVLUCHT HEB JIJ ONS ZO GOED VERPLEEGD. DAT WIJ ONS NOG NOOIT ZO GEZOND HEBBEN GEVOELD ALS VANDAAG!
DAAROM BENOEMEN WIJ JE TOT OPPER-LIJFARTS!
?
ZO ZIE JE, JONGE VRIEND! IEMAND DIE -- ONDER DE LEIDING VAN EEN BOMMEL STAAT KAN HET VER BRENGEN IN DE WERELD!
NET WAT IK ZO-EVEN AL ZEI!
EEN MON
GEEN KU
MONSTER
MOEILIJK
IK U TOT
HERVORM

URRR
URR-

TREED NADER, HEER BOMMEL!
WIJ WENSEN U TE BEDANKEN OMDAT
GE VAN DIT MONSTER EEN NUTTIG
LID VAN DE MAATSCHAPPIJ
HEBT GEMAAKT!

ISTER VERSLAAN IS
NST – MAAR OM EEN
OP TE VOEDEN IS
? DAAROM BENOEM
KONINKLIJK MONSTER-
MER!

LEVE HET MONSTER!
LEVE BOMMEL!

..EN DE OPPER-
LIJFARTS VERPLEEGDE
DE KONING NOG
LANG EN GELUKKIG
HEER OLIVIER, DE
MONSTERHERVORMER
ECHTER, GING MET
TOM POES OP ZOEK
NAAR NIEUWE
AVONTUREN...

Bijlage Stripschrift n

ummer 9, 1969